

ANT NAUJO LAIKOTARPIO SLENKŠČIO

Svarstymai apie praeitį, dabartį ir ateitį, jubiliejinus metus baigiant

Laisvė ir vergija, tie žmogaus žemiškąjį gyvenimą lemiantieji veiksniai, daugelį amžių buvo ne atskiriami lietuvių tautos istorijos palydovai. Laisvės išsaugojimas vertė lietuvių kurti savo valstybinę organizaciją jau žilose senovėje, stiprinti ją ir išvesti į tuometinės Europos didžiųjų valstybių tarpą. Vėliau atėjo Lietuvos nykimo laikotarpis, pasibaigęs carinės Rusijos lietuvių tautai primesta 123 metų vergija, paskui vėl trumpas laisvės periodas ir vėl vergija. Kaip kiekvienas laisvės periodas, kuria žmogui, o tuo pačiu ir tautai, laimingą gyvenimą ir rūpinasi jos gerove, taip vergijos laikotarpis pasireiškia žmogaus išnaudojimu, jo skurdinimu, o dažnu atveju ir naikinimu. Laisvėje gyvenanti lietuvių tauta buvo tapusi didele ir galinga valstybe, tačiau šimta dvidešimt trejus metus praleidusi vergijoje, iš jos prisiėmė jau kaip maža, vos kvapą atgaunanti, tauta, ir vos porai dešimtmečių laisvai pagyventų metų praėjus, dar neatsigavusi iš pirmosios vergijos, Lietuva vėl buvo įtrūkusi į dar kietesnius ir žiauresnius nelaisvės pančius, kuriuos sutraukti jokių galimybių bent artimoje ateityje dar vis nematyti.

Vergijos akivaizdoje

Niekas niekada nenorėjo gyventi vergijoje, ir, jai patekę, visi visuomet norėjo iš jos išsivaduoti. Laisvės troškimas lietuvių tautai ir už laisvės atgavimą kietai ir neatlaidžiai kovojo. Daug amžių ji narsiai gynėsi, kad priešais jos nepavergtų, o nelaisvės junga nešdama, vis ieškojo progu juo nusikratyti, kartais net ginklu sukildama kovoti prieš pavergėją. Tačiau nelaisvėn patekusi tauta susidurė ne vien tik su laisvės kovos, jos troškimo ir iš vergijos išsivadavimo problemomis. Kartu su vergija žmogui yra atnešama visa eilė kitų blogybių. Pirmiausia, tai pvergėjo noras pavergtojo sąskaiton praturtėti ir susikurti sau geresnį ekonominį gyvenimą paverčia pavergtį fizinio išnaudojimo objektu. Pavergėjas visuomet siekia pavergtąjį sau pasilaikyti, todėl siekia ir jo dvasinio sunaikinimo, stengdamasis išrauti iš jo svaitas ir jam būdingas dvasines savybes, kad tautiniai jį sužlugdžius, būtų galima integruoti į pavergtojo tautos eiles.

Dabartinė vergija kaip tik ir siekia Lietuvą ne tik išnaudoti fizine prasme, kad jos dabro vaisiais galėtų gerinti nuskurdusio

BRONIUS NAINYS

sovietų piliečio gyvenimą, bet ir dvasiniai sunaikinti kaip tautą, kad lengvai galėtų ją sulydyti rusų imperijos asimiliacijos katilė. Todėl lietuviai, norėdami atgauti laisvę ir už tai kovodami, turi taip pat kietai kovoti ir prieš dvasinį savo tautos sunaikinimą, tai yra kovoti už išsilikimą ir išlikimą, kaip atskira, savaiminga tauta.

Tuos abu uždavinius, atrodo, ir laikome pagrindiniais šios epochos lietuvių tautos uždaviniais ir juos abu stengiamės vykdyti. 50-ties metų jubiliejų nuo nepriklausomybės atgavimo minint ir tame laikotarpyje išgyvenus jau dvidešimt aštuonerius antrosios vergijos metus, būtų prasminga bent stambesne pažeigti laisvės kovos ir išlikimo problemų sprendimą, kartu mėginant vertinti ir pasiektus rezultatus.

Antroji vergija lietuvių tautai išskyrė į dvi dalis: didžiąją jos dalį, palikusią vergijos jungą nešti krašte, ir labai negausią, į lais-

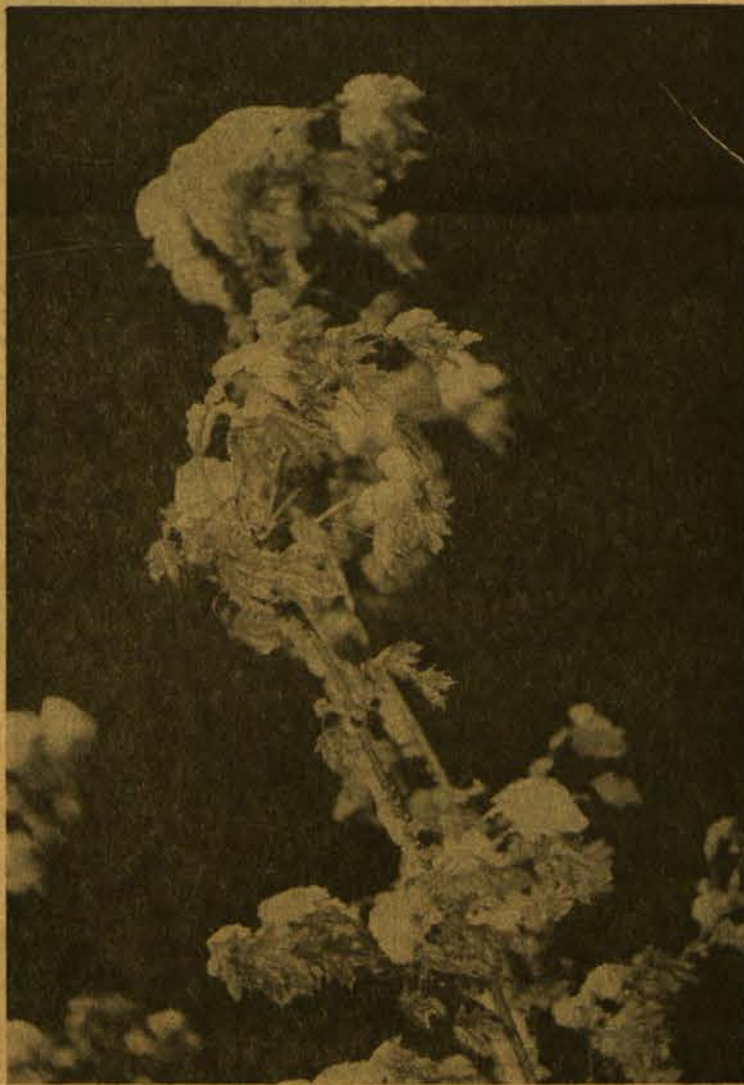
JAV LB. Centro valdybos pirm. Bronius Nainys.
Nuotr. Vyt. R. Račkauskio

vą pasaulį pasitraukusią, išsiviję. Tauta ir jos išsiviję liko gyventi labai skirtingose sąlygose, todėl ir pagrindinių uždavinių vykdymą lėmė labai skirtingi metodai. Labai sunku ir rizikinga būtų mums, išsivio akimis žiūrėti ir labai ribotas informacijas turint, bandyti aptarti tautos per 28 vergijos metus nueitą kelią ir atliktus darbus laisvės kovos ir išlikimo frontuose, todėl nuo to apsirimo kol kas susilaikysime. Ribosinės išsivijos vaidmens aptarimu, nes nuo jo realizavimo ir įvertinimo priklausys ateities postūkliai.

Kietos kovos ir lenciūgelių metai

Nors ir nesutinku su vieno žinomo prancūzo teigimu, kad išsiviję tautai nereikia nieko, bet vis dėlto pagrindinę rolę laisvei atgauti ir tautinei gyvybei išlaikyti priskiriu tautai, ir dėl tokios savo išvados nemanau, kad susilaukčiau oponentų. Išsivijos vaidmenį laikau daugiau pagalbinio pobūdžio, tačiau reikšmingu, o šiomis sąlygomis galinčiu būti ir labai naudingu. Išsivijos

vaidmenį vietos ir laiko atžvilgiu iki šiol reikėtų skirti bent į du ryškius periodus ir per daug neprotestuoti, jeigu kas žiūrėtų jau beprasidedantį išsivystyti trečią. Pirmasis periodas būtų stovyklinis periodas, kai dauguma karo išbėkštų išsivijų gyveno Europoje daugeliu požūrių netikrą laikotarpį. Nepažinome gerai tada savo dabarties, negalėjome numatyti ateities, iš viso ne susigaudėme, kas su mumis buvo atsitię, ir penkmetį praleidome vis kažko laukdami ir niekam tvirtai nesiryždami. O tuo metu tautos kamienas krašte irgi pergyveno pirmąjį savo grumtynių su okupantu periodą. Tačiau jis kietai kovojo nepaprastu heroizmu persunktą kovą ir, gal būt, ne kartą mumis nusivylė, kad mes ne truputėliu nesugebėjome jam padėti. O mes tuo laiku ištisais pulkais šokome lenciūgėlius, dainavome, bastėmės be tikslo iš vienos vietos į kitą, kūrėme seimus, vyriausybes, nepasidalinom kompetencijomis ir jokio rimto politinio darbo suorganizuoti nepajėgėme. O ar ne mūsų pareiga buvo sudaryti stiprų ryšį su kovojančia Lietuva, ir, nesitenkinant tik atskirais atvejais prisiveržusių į vakarus partizanų informacijų nuotrupomis, rinkti žinias ir nuogais faktais informuoti pasaulį, kad jis bent žinotų, kas ten Lietuvoje iš tikrųjų vyksta, jeigu jau dėl politinės situacijos ir nebuvo imanoma išreikalauti kovojančiai tautai rimtesnės pagalbos. O kiek tada laiko turėjome? Nors ir skurdžiai, tačiau daugiau kaip 6 metus mus įvairios organizacijos maitino ir laikė po stogu, o mūsų dauguma to laiko kaip reikiant nesunaudojo. Bet ir tų metų rūmuose kai kuo galime ir pasigirti. Gyvendami stovyklose, galėjome ir organizavome savas mokyklas, kur lietuvių tautos dvasioje ir lietuvių mokamąja kalba mūsų jaunimas galėjo mokytis ir baigti pradžios ir vidurinius mokslus. To darbo vaisiais šiandien naudojames visoj pilnumoje, nes Vokietijos stovyklų gimnazistai, studentai dabar vadovauja išsivijos politinei ir kultūrinei veiklai. Kitu dideliu atsiekimu reikiama laikyti Lietuvių Bendruome-

Atelna žiema...

Nuotr. Uosioo Juodvalkioo

nės įkūrimą, nes jos reikšmė ir reikalingumas šiandien nebėgi abejoti nei pats skeptiškiausias lietuvis. Prie to dar pridėjus kultūrinius laimėjimus literatūroje, muzikoje, dailėje, moksle ir kitose rūšies menuose, gausime pilną mūsų stovyklinio periodo metu susikrauto kraičio vaizdą. Tiesa, dėl labai mums palankios geto aplinkumos mes beveik nenuitautėjome ir per daug mūsų neubyrė, bet tai jau daugiau palankių sąlygų, o ne mūsų pastangų vaisius.

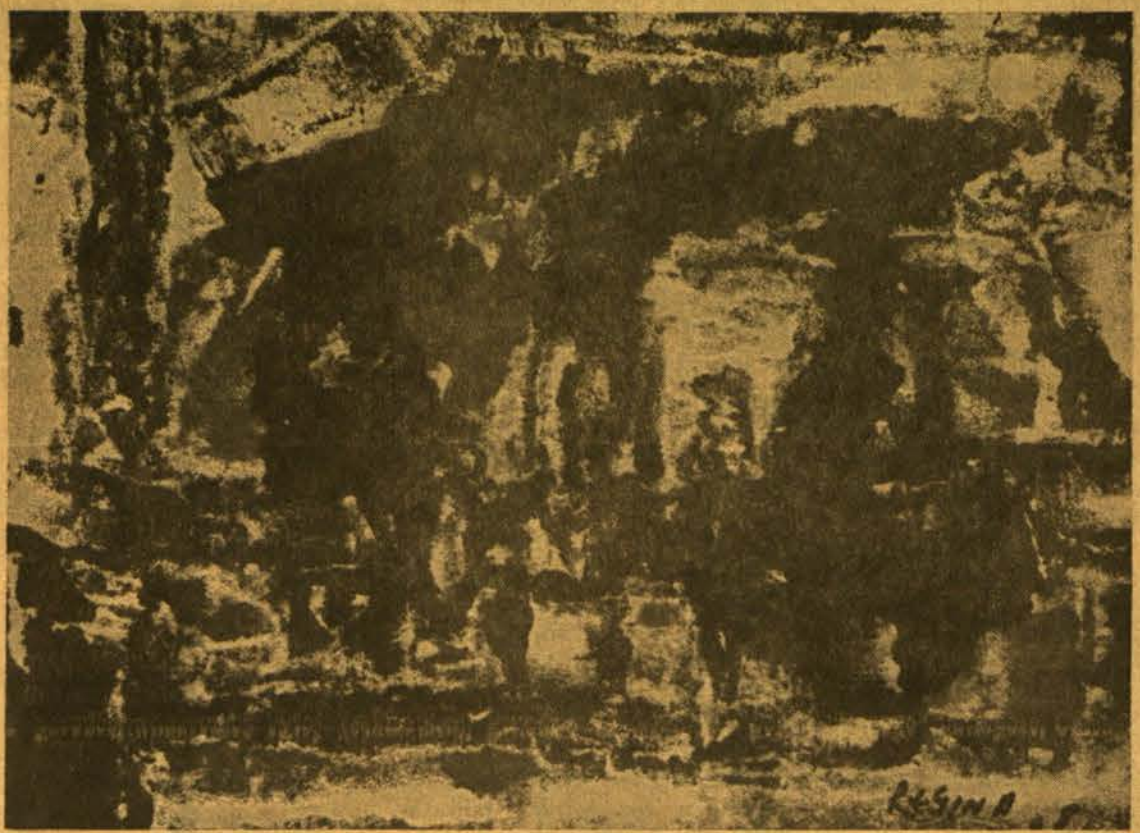
Kai vidinė jėga dar buvo neatvėsusi

Antruoju periodu reikia laikyti poststovyklinį gyvenimą, pradedusį apie 1950-tuosius metus, kada didžioji emigracijos banga jau buvo savo odisėjas pabaigusi ir pradėjusi kurti pastovų, sėslų gyvenimą. Veiklos sąlygos pakito, nes nebebuvo kam duoti nors ir skurdaus duonos kasnio ir patiemis teko rūpintis pastoge. Di-

džiausią dalį laiko kiekvienas turėjo praleisti savo ir savo šeimos pragyvenimui užtikrinti, o tėvynės laisvės ir išlikimo reikalams liko tik nuo poilsio valandų vagiamas laikas, susidedas iš kelių savaitės vakarų ir savaitgalių.

Tačiau iš karto lyg viso to nepajutome. Kažkokia vidutinė jėga mus nuolat stūmė į susirinkimų sales, į Vasario 16-tos minėjimus, į organizacijų valdybas, į kultūrinius, politinius, socialinius ir kitokius parengimus. Nors buvome biednesni, tačiau daug dosnesni ir pinigai įvairiems reikalams sudėdavome lengviau. Tačiau pagrindiniuose tiksluose irgi nelabai susigaudėme, blaškėmės, lyg kažkokia palaida masė, ir darėme, kas kam pakliuvo. Vieni vieniap, kiti kitaip, kartais labai meiliai išsibučiuodami, o kartais ir piktai ragais pasibadydami. Šito nesusigaudymo ydų dar ir dabar gausu. Bet pamažu apsitvarkėme, prisiderinome prie

(Nukelta į 2 psl.)

Regina Jautokaite

Ramuna

is parodos, atidaromos rytoj (sekmadienį, gruodžio 15 d.) 3 val. popiet "Draugo" patalpose, Chicagoje.

Kertinė Parastė

LIETUVIŲ, ESTŲ IR LATVIŲ MOKSLININKŲ SĄJUNGA

Pirmas platesnio masto lietuvių, latvių ir estų mokslininkų suvažiavimas, Baltijos kraštų studijų dienos, įvykusios Marylando universitete, yra vienas iš šviesesnių mūsų išsivijos laimėjimų.

Keletą dienų bendraujant studijų salėse, buvo sustiprinti ir užmegzti nauji tarpusavio ryšiai. Turėta progos įsitikinti, kaip gražus skaičius mūsikių jau yra įsistiprinę JAV mokslo židiniuose, įtakingų laikraščių redakcijose, pasiekę mokslų laimėjimų, kartu išlikdami ištikimi savo tėvų žemei ir ryžtingai nusistatę siekti pavergtų tėvynių išlaisvinimo.

Tas suvažiavimas nepasiliko tik vienkartinis pasikeitimas nuomonėmis, studijinis svarstymas dabartinio Baltijos valstybių likimo ir jų ateities prognozė. Subrendo mintis šitokių JAV-se gyvenančių Baltijos kraštų mokslininkų, intelektualų ryšį padaryti pastovų, organizuotą. Suvažiavusieji 130 Baltijos kraštų mokslininkų ir intelektualų nutarė sudaryti pastovią Baltijos kraštų studijų sąjungą, pavadindami ją Association for the Advancement of Baltic Studies. Ši sąjunga apjungs Baltijos kraštų mokslininkus, vykdančius tyrimus, profesorius, rašančius Lietuvos, Latvijos, Estijos klausimais. Tai kultūrininkų jungtis, šalia jau iš ankščiau buvusio Baltijos kraštų politikų, visuomenininkų didesnio ar mažesnio bendradarbiavimo.

Numatoma, kad ši sąjunga talkins perteikiant patirtus duomenis, gilins Baltijos kraštų problemų suvokimą diskusiniuose suvažiavimuose. Ši sąjunga jau yra įgijusi ir konkretes formas. Pirmininku išrinktas Pacifiko universiteto prof. Gundar J. King (iš Tacomas, Wash.). Valdybos nariais išrinkti: San Jose kolegijos (Calif.) istorijos profesorius Edgar Anderson, Kolumbijos universiteto miestų planavimo prof. Sigurd Grava, Oklahomos univ. naujųjų kalbų prof. ir "Books Abroad" red. Ivar Ivask, Wilkes kolegijos (Pennsylv.) naujųjų amžių istorijos ir politinių mokslų prof. Bronis Kaslas, Marylando univ. sociologijos prof. Peter P. Lejnis, Ohio valst. univ. slavų kalbų prof. Rimvydas Šilbajoris, Dupont tyrimų instituto specialistas Herbert Waldsaa, Oklahomos univ. prof. Vytautas Vardys.

Taigi, padėti pamatai naujam organizuotam lietuvių, latvių, estų mokslininkų, kultūrininkų bendradarbiavimui ir studijiniam ryšiui. Besidžiaugiant tuo, prisimintina, kad lapkr. 28 — gruodžio 1 dienomis įvykusiame minėtų šalių mokslininkų suvažiavime buvo pateikta apie 50 studijų Baltijos politinėms, socialinėms, istorinėms, literatūrinėms, religinėms, lingvistikinėms, ūkinėms, technikos mokslų prob-

lemoms aiškinti. Diskusijos po ty studijinių paskaitų atskleidė, kaip Baltijos kraštų mokslininkai savo kraštų problemas stengiasi svarstyti su moksliniu objektyvumu, ir su nuosirdžiu uolumu, įžvelgti ne tiek praeitį, kiek dabarties situaciją ir ateities perspektyvas. Visai eilė suvažiavime dalyvavusių patriotų mokslininkų yra studijų tikslais lankę Sovietų Sąjungą ir net Baltijos valstybes ir daug ką patyrę tiesioginio stebėjimo keliu.

Studijinėse paskaitose ir diskusijose buvo konstatuota, kad šiuo metu nutautinimo ir kolonizacijos pavojus stiprus visuose Baltijos kraštuose, bet ypač jis ryškus Latvijoje, kur net ir aukštosiose mokyklose jau daugiau kaip 30% studentų yra rusai. Gal dėl to, įsąjaujami tokį augantį pavojų savo tėvynei, išsivijos latviai yra parodę stiprią iniciatyvą, organizuojant minėtąjį Baltijos kraštų mokslininkų ir intelektualų suvažiavimą. Lietuviai taip pat buvo gausūs ir aktyvūs, bet ateityje čia taip pat reikėtų pasispausti. Šitokie Baltijos kraštų mokslininkų studijiniai suvažiavimai turėtų taip pat susilaukti mūsų visuomenės ir mūsų veiksmų dėmesio, nemažesnio, gal net didesnio, kaip įvairūs politiniai susibūrimai.

Šia proga galima pažymėti, kad naujasis šios lietuvių, latvių, estų mokslininkų sąjungos pirmininkas prof. Gundar J. King yra daktaro laipsnį gavęs Stanford universitete. Gausiai jo studijinių straipsnių yra tilpę moksliniuose žurnaluose. Iš spaudos išėjo jo knyga "Soviet Economic Policies in Occupied Latvia". Jis buvo pakviestas nariu į gubernatoriaus tarybą, kuriai buvo pavesta reorganizuoti Washingtono valstijos administraciją. Jis yra JAV Profesorių sąjungos narys, yra buvęs šiaurvakarių universitetų verslo administracijos konferencijos prezidentas.

Valdybon įeina visų trijų Baltijos tautų atstovai ir reikiama jiems linkėti tokio paties nuosirdaus bendradarbiavimo ir tokios pat kūrybinės iniciatyvos, kaip pasireiškė pirmame šių kraštų mokslininkų suvažiavime Marylando universitete.

Vienu iš šio naujai organizuotojo sąjūdžio darbų galėtų būti organizavimas rajoninių suvažiavimų, panašiai, kaip buvo Marylando universitete. Galėtų tokie suvažiavimai sekančiais metais įvykti pvz. Chicagoje, New Yorke, Los Angeles ir Toronte. Susidarytų gausesnės ryšys tarp lietuvių, latvių, estų mokslininkų šiose apylinkėse, o suvažiavimų paskaitomis galėtų pasinaudoti ir platesni Baltijos kraštų ateivių sluoksniai.

J. Pr.

Šiame numery:

- Lietuvių, estų ir latvių mokslininkų sąjunga.
- Ant naujo laikotarpio slenkščio.
- Dar keli prisiminimai apie Viltorą Dnelką.
- Muzikinės kelionės užrašai.
- Marikos Kvietkauskaitės eilėraščiai.
- Tikrinių vardu rašymo paimava Lietuvoje.
- Šviesus ir naujas užmojis.
- 500 metų pirmam Lietuvos telynui.
- Lietuvių švėtyrų.
- Moterų gyvenimas.

ANT NAUJO LAIKOTARPIO SLENKŠČIO

(Atkelta iš 1 psl.)

laiko ir įėjome į tam tikras tikslų siekimo vėžes. Politinis Lietuvos laisvinimo darbas vyko tam reikalui sukurtų veiksmų vadovybėje, kartais gal kiek pasiginčijant dėl metodų tikslingumo, dėl vadų pajėgumo ir sumanumo, tačiau niekam nekeltiant klausimo dėl jo reikalingumo ir prasmės. Visi tikėjome, kad kova už nepriklausomą Lietuvos valstybę atstatymą turi primata, o blogiausiu atveju stovi toje pačioje plėtimėje su darbu už išlikimą integracine tautos dalyvi. Nors šioje laisvės kovos srityje gal ir nieko kontretaus per 18 antro periodo metų nelaimėjome, tačiau beveik nieko ir nepraradome. Nors Vatikane Lietuvos atstovybės teisių susiaurinimas, o Brazilijoje jos uždarymas reikia laikyti ir nemažą moralinį bei teisiniu nuostoliu, tačiau praktiškai šios žalos nei pačiai tautai, nei išvilyjai dėl to nepadarė. Vizitais, memorandumais, reikalavimais, protestais, pasitarimais, konferencijomis ir kitais panašiais metodais vyko Lietuvos laisvinimo darbas jau 18 metų ir, tur būt, per tą laiką jis nėra nei progresavęs, nei regresavęs, jėgų nėskaityti menkesnės finansinės apyvartos.

Džiaugtis ar liūdėti?

Tačiau didesnių bangavimų yra patyrusi kita mūsų veiklos sfera, kurią šiandien esame linkę vadinti populiariu lietuvių išlaikymo vardu, nors dažnai ji yra indentifikuojama kaip kultūrinė veikla, o kartais tai šiečiai yra priskiriama ir pramoginė veikla. Kiek liečia patį darbą, tai ne vienas pasakys, kad atlikta nepaprastai daug, ir sunku bus jį nugiminti. Imkime pavyzdžiui tik Ameriką ir ribokimės tik naujųjų ateivių grupe. Kiek išleisdome mokslo ir grožinės literatūros veikalų, kiek sukūrėme muzikos kūrinių, kiek nuveikėme dailės srityje, kiek išleidiame kasmet periodinių veikalų, kiek chorų, meno ansamblių. Net savo operą turim. Įpilietinėm Lietuvu Bendruomenę, kurios žinioje veikia apie 50 švietimo institucijų, ji or ganizuoja didžiules dainų ir tautinių šokių šventes, kultūros kongresus, teatro festivalus, pasaulio jaunimo kongresus, nemažai talkina ir politiniam darbui. Išeivijoje turime daug aukštąjį mokslo baigusios inteligentijos ir kai kas mano, kad šiandien laisvojo pasaulio universitetuose dirba daugiau lietuvių profesorų, negu kad jų buvo nepriklausomoje Lietuvoje prieš karą. Jau vien tik iš šia suminėtu darbų ir įvykių galima susidaryti vaizdą, kiek daug yra padaryta. Ir jeigu tuo mastu kas matuotų, tikrai galėtų būti įtikintas, kad lietuvių išlikimo darbas yra gerame kelyje ir jo rezultatai turi būti puikūs. Bet argi iš tikrųjų taip yra? Atsakymo ilgai ieškoti nereikia. Užtenka mums pažvelgti į mūsų jaunimą, tik į mūsų pačių vaikus, paklausyti, kaip jie tarp savęs kalba, tik pamėginti užkalbinti lietuviškai, pasidairyti jų mūsų susirinkimuose, koncertų salėse, Vasario 16-tos minėjimuose, apžvelgti, kad ir šita auditorija, įkūsti nosį į jauno lietuvių kambarį stovinčią knygų lentyną ir mes pamatysime tikruosius mūsų lietuvių išlaikymo darbo rezultatus. Gal nebūs šiandien jie visiškai katastrofiški, bet taip pat, būkime tikri, jie niekam per didelio džiaugsmo nesukels. O su politine veikla lyginant, pamatysime, kad lietuvių išlaikymo srityje buvo žymiai daugiau dirbta, kur kas daugiau padaryta, tačiau viso išdava: ne tik kad nepajėgta išlaikyti status quo, bet dar gerokai regresuota.

Vertybių ir metodų bandymas

Čia pateikta trumpa, tik stam-

bmenomis apibūdėta analizė nėra kokių nors naujybių suradimas, bet tik bandymas paryškinti prieš mus stovinčius faktus, reikalingus suvokti dabarčiai ir ateities apmąstymui. Gal būt dėl tokios padėties vis stipriau vi suomenėje ima reikštis, jau kuris laikas kai kleno pradėtas vertybių perkainavimas ir naujų veiklos būdų bei kelių nuodugnės išsiejimas. Politinę veiklą vertindami, kai kurie žmonės ima abejoti pasirinktu metodų pasirinkimu ir bando daryti pasiūlymus jų pakeitimui. Jie tikina, kad Lietuvos išvadavimui išvija daug duoti negali, kad tai atlikti galės tik pati tauta, kad išlaikymas ir to paties nepripažinimo statuso nepriklausomo nuo mūsų, bet nuo tų pačių nepripažintųjų politinės linijos. Ir tai linijai pasikeitus, gali visko įvykti ir su tuo nepripažinimu, nepaisant nei mūsų protestų, nei kitų pastangų. Yra išsilymų savo veiklą kreipti labiau mokslo, meno ir kultūros, negu į politikos pasaulį, stiprinti informaciją, ieškoti draugų intelektualuose, nešti į svetimuosius mūsų kultūrinius laimėjimus ir jais krauti kapitalą savo laisvei laimėti. Tie patys balsai bando keisti toną ir savo pokalbiuose su pavergta tauta. Anksčiau tuo klausimu išsivija tetrėjo vieną nuomonę. Sankykavime su krašte likusiais buvo laibai atsargūs, bendravimo siekė daugiau pogrindžio kelių ir beveik tik politinių motyvų vedini. o viešame bendravime ribojosi tik giminėmis. Dabar jau santykiai su tauta yra išsėjami daugiau į viešumą, ba zuojamasi daugiau kultūriniais aspektais, politikos vengiami. Jau ir tokio griežto skirtumo nebedaroma tarp lietuvių ir lietuvių komunistų partijos ar valdžios pareigūnų ir stengiamasi į jį žiūrėti tik kaip į lietuvių ir vertinti jį pagal jo mokslo, kultūros ir civilizacijos laimėjimus savo tautai. Anksčiau herojų buvo laikomas tik laisvės kovotojas, o kad ir santūresniam prisitaikėliui neretai buvo segamas išdaviko vardas. Šiandien jau daug kas patenkinama ir aiškinama tuo, kad, pralaimėjus atvirą kovą, nieko kitu nebėliko, kaip, prie okupantų prisitaikius, bandyti mokslo, kultūros ir civilizacijos kelių stiprinti tautinę gyvybę, kad tauta išsilaikytų ir nepažūtų, kol ateis laisvė. Išsivija jau girdisi balsų, kad reikia tvirtu ryšio su tauta ir nebekeipiamas per didelės dėmesys į kelią, kuriuo einama į jį ieškoti. Tautinio nubrėžimo realybė kai ką verčia statyti klausimą, ar išsivija daugiau gali padėti tautai, ar tauta išsivija. Ši pažiūra yra vadinama liberaline pažiūra, kurios pasekėjai randam visuose politiniuose ir ideologiniuose susigrupavimuose. Ji daugiau populiarė yra jaunesniųjų tarpe.

Tačiau kiti šitokių naujų vertybių pūtimo link nepripažinti. Jie laikosi ankstyvesnio savo nusistatymo: pirmąją atiduoti politinei veiklai, o kultūrinį judėjimą laikyti lyg antraeilėje rolėje. Pastebėdami, kaip pat šiandieninius nutautėjimo reiškinius ir, gal būt, mažai tikėdami to vyksmo sustabdymu, didžiausią dėmesį siūlo skirti tik politinio pobūdžio laisvės kovai. Kultūrinį santykiavimą su kraštu jie atmeta, kaip tai kovai kenksmingą ir griežtai skiria neutralų lietuvių ir komunistų arba valdžios pareigūnų, pastarąjį laikydami tik okupanto tarnu, o kartais ir išdaviku. Ši pažiūra yra vadinama konservatyvia pažiūra, ir ją atstovauja daugiau vyresniosios kartos žmonės.

Likiminio klausimo grėsmėje

Abiejų pažiūrų skirtumai ir jau ne kartą tarp jų įvykęs susikir-

Geriausius pastatymus Teatro festivalin atvežusieji režisieriai Dalia Mackalienė (Los Angeles) ir Petras Maželis (Cleveland), iškiant jiems premiją Festivalio užbaigos balne gruodžio 1 d. Jaunimo centre, Chicagoje. Už jų matyti vakaro vedėja rašytoja Nijolė Jankutė - Užabalienė. Nuotr. Petro Maletos

timas verčia mus susirūpinti ir statyti klausimą, ką tokie reiškiniai atneš atečiai? Ar tilpsime šiu dviejų skirtingų pažiūrų rėmuose, ar skilsime į dvi dalis ir pradėsime kovoti tarp savęs? Ar šie reiškiniai jau nerodo, kad ir antrasis mūsų išsivijos veiklos periodas baigiasi ir prasideda trečias? Ar jo metu tik kuriai vietai veiklos sričiai bus atiduota pirmenybė, kitos saskaiton? Ar pirmumą laimės veikla dėl krašto laisvės, ar beliks tik kultūrinis jų dėjimas? Ar nereikia bandyti tarp tų dviejų krypčių išlaikyti balansą?

Tai klausimas, kurį šių Jubiliejinių Metų proga būtų svarbu rimtai išmąstyti ir paieškoti atsakymą? Argi abu uždaviniai nėra vienodai svarbūs? Ar nereikia išlikti tautiniai gyviems, jei-

gu norime turėti tautinę nepriklausomą valstybę, argi nereikia kovoti už laisvę, jeigu norime ją atgauti? Ar ne abiejų tų tikslų lygiagrečiam siekimui buvo gyve niman atnešta ir Bendruomenės idėja? Ar dėl liberalinių ir konservatyvių pažiūrų nesuskalbėjimo turi būti išardyti ir pati Bendruomenė, kuri savo prigimtimi kaip tik turėtų būti ta jungiamoji jėga, pajėgianti išlaikyti vienumoje visokių įsitikinimų ir pažiūrų lietuvių.

Jubiliejinius Metus baigiant, tenka konstatuoti, kad stovime prieš neeilines problemas, nuo kurių sprendimo priklausys mūsų tolmesnės veiklos plėtojimas. Šie Jubiliejiniai Metai tebūna gera pradžia parodyti visapusišką nuo saikumą ir laiku nukreipti išsivijos vairo nuo susiskaldymo kry-

želės ir bandyti vieningiau žengti į trečią prasmingesnį laisvės kovos ir lietuvių išlaikymo veiklos periodą.

KRONIKA

• Prie sovietinio rašytojo kampo. Sovietų rašytojas A. Kosterinas, prieš keletą savaitų išmestas iš komunistų partijos, neseniai mirė, sulaukęs 72 metų amžiaus. Šveicarų "Die Weltwoche" XI. 22 laidoje pateikia būdingų žinių apie jo paskutines gyvenimo dienas, mirtį ir palaidojimą.

Rašoma, kad kai jo likusios šeimos nariai susirūšo su Sovietų rašytojų sąjunga velionies laidojimo reikalu, tačiau jiems buvo pranešta, kad spalio 30 d. Kosterinas buvęs iš rašytojų sgos išmestas. Kaip žinia, rašytojas užtardavo Sovietų sąjungos tautines mažumas, buvo pasirašęs tam tikrą protesto laišką ir viešai pasmerkęs rusų įvykdytą Čekoslovakijos okupaciją.

Sis rašytojas II pasaulinį karą praleido uždarytas vokiečių koncentracijos stovykloje; jo 20 metų amžiaus dukrė aktyviai reišėsi priešvokiškoje rezistencijoje.

Resid. Tel. 239-4683

DR. K. G. BALUKAS

AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS,

GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ

6449 S. Pulaski Road (Crawford)

Medical Building) Tel. LU 5-6446

Pirmą ligoninę pagal susitarimą,

jei neatšiepia, skambinti HU 8-3222

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSIŲ, NOSIŲ IR

GERKLĖS LIGOS

PRITAİKO AKINIUS

2855 West 63rd Street

Val.: kasdien 10-12 val. ir 7-9 v.

vak. šeštadieniais 10-1 val. Trečiadienį

uždaryta. Ligoniai priimami susitarimu.

Ofiso telefonas: PR 8-3229

Res. tel. WA1brook 5-6076.

Ofiso tel. 5148 West 63rd Street

Tel.: PRospect 8-1717

Res. 3241 West 66th Place

Tel.: Rēpublic 7-7998

DR. S. BIEŽIS

CHIRURGAS

Valandos: Kasdien nuo 1 iki 5, trečiadieniais uždaryta. Antradieniais ir

penktadieniais vak. nuo 7 iki 8 val.

DR. VL. BLAŽYS

PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS

2801 West 63rd Street

Kampas 63-dios ir California

Val.: kasdien nuo 9-3 val. vak.

šeštadieniais 10-1 val. Trečiadienį

ir kitu laiku pagal susitarimą

Ofiso tel. 476-4042

Resid. tel. WA1brook 5-3048

DR. C. K. BOBELIS

Inkstų ir šlapimo takų chirurgija

Tel. 695-0533 — Elgin

425 No. Liberty Street

Route 25, Elgin, Illinois

Tel. ofiso HE 4-5849, res. 588-2535

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2434 West 71st Street

Val.: pirm., ketv. 1-4 vakar. 7-9

antr., penktad. 1-5 treči. ir šešt. tik

susitarus

Ofiso — HE 4-5758

DR. S. ir M. BUDRYS

ALERGIJA

2761 West 51st Street

Valandos: antradieniais, penktadieniais 2-9 v. šeštadieniais 10-1 p.p. Ligoniai priimami pagal susitarimą.

je, buvo nacių suimta ir sušaudyta.

Nesulaukus pagalbos iš Rašytojų s-gos, Kosterinas buvo privačiu būdu laidojamas. Laidotuvių metu atsisveikinimo kalbą pasakė žinomas rusų generolas Grigorenko. Jis kaltino sovietinę biurokratiją, kuri slepanti už kaukės demokratiją. Ta pati biurokratija ribojanti asmens laisvę ir piliečio teises. Kaip skaudų pavyzdį suminėjo žinomus rašytojus Borisą Pasternaką ir Aleksandrą Solženicina.

Krymo totoriai, kurių autonominė Stalino laikais buvo panaikinta ir tauta išstremta, ir kuriuos Kosterinas gynė, atvyko i

laidotuves ir atidavė savo užtariui paskutinę pagarbą. Jie susilaukė lygiai karšto pritarimo, kaip ir gen. Grigorenko pakiliu balsu ištarti žodžiai: "Laisvė ir demokratija ateis!" b.k.

• Juokų kalendoriaus ileidimo klausimas vėl keliamas ok. Lietuvos spaudoje. Kaip žinia bolševikai labai varžo humoro pasireiškimus, nes jie iškelia jų sistemos blogybes. Tačiau latviamis nuo 1964 m. pavykę tokio pobūdžio kalendorius kasmet išleisti. Taigi turima vilčių, kad rusai leis ir lietuviams šiek tiek iš savo vargo pasijuokti.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė

optometristas

DR. EDMUND E. CIARA

2709 W 51st Street

Tel. GR 6-2406

Val. pagal susitarimą: pirm., antr.,

ketv. 9-5, 1-5 val. Penkt. 1-4 ir

šeštad. 10-2 val.

Ofs. 735-4477, Res. PR 8-8960

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

SPECIALYBĖ — NERVŲ IR

EMOCINIS LIGOS

CRAWFORD MEDICAL BLDG.

6449 So. Pulaski Road

Valandos pagal susitarimą

Res. Tel. GI 8-0873

DR. W. M. EISIN-EISINAS

Akusherija ir moterų ligos

6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2870

Valandos pagal susitarimą. Jei ne-

atsiliepis, skambinti: MI 3-0001

Ofiso HE 4-1414, Res. RE 7-6897

DR. B. GAIZIONAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Specialybė akusherija ir moterų ligos

2454 West 71st Street

(71-oje ir Campbell Ave. kampas)

Val. kasdien 1-5 ir 6-8 val. vak.

šeštad. 12-3 val. popiet.

Trečiadieniais uždaryta

Ofiso tel. PR 8-3230

Namų — Res. PRospect 8-0081

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

VAIKŲ LIGOS

2656 West 63rd Street

Pirmad., antrad., ketvirt., penkt.,

nuo 12 iki 3 v. ir nuo 5 iki 8 v. v.

šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PR 4-6022, Res. PR 8-6960

DR. E. JATULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Bendra praktika

2815 W. 71st Street

Ofiso val. kasdien nuo 9 iki 5 v. v.

šešt. nuo 9 iki 12 val.; arba susitarus

Ofs. PO 7-6000, Res. GA 5-7278

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3844 West 63rd Street

Val.: kasdien nuo 1-4 p.p. ir 6-8

iki 8 val. Trečiadienį ir šeštadienį uždaryta.

Ofiso ir buto tel. OLYmpic 2-1281

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1407 So. 49th Court, Cicero

Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiadienį

ir šeštadienį tik susitarus.

Tel. — Rēliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

(Lietuvių gydytojas)

3925 West 69th Street

Pirmad., antrad., ketvirt., penkt.,

nuo 11 val. iki 1 val. p. ir nuo 6-8

val vak. šeštad. 12-3 val. p.p. trečiadienį

uždaryta

Tel. ofiso ir buto OLYmpic 2-4159

DR. P. KISIULIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4988 W. 15th Street, Cicero

Kasdien 1-4 val. ir 6-8 val. vak.

Makyrus trečiadieniais

šeštadieniais 12 iki 4 popiet.

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

KODIKŲ IR VAIKŲ LIGŲ

SPECIALISTE

MEDICAL BUILDING

7154 South Western Avenue

Pirmad., antrad., ketvirt. ir penkt.

nuo 11 val. iki 1 val. p. ir nuo 6-8

val vak. šeštad. 12-3 val. p.p. šeštad.

11 val. ryto iki 3 val. p. p.

Ofiso tel. HE 7-1168

Res. tel. 528-3918

DR. MARIJA LINAS

AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS

2817 West 71st Street

Telefonas HE1mlock 6-5545

(Ofiso ir rezidencijos)

Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. PR 8-7778; Res. PR 8-4733

DR. A. MACIUNAS

CHIRURGAS

2858 West 63rd Street

Valandos: pirm., ketv. 9-5 val.

antrad. ir penkt. 1-4 val.

Pirminėje tik susitarus

Ofiso HE 4-1818, Res. PR 8-8801

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Specialybė vidaus ligos

2454 West 71st Street

(71-oje ir Campbell Ave. kampas)

Val. kasdien 9-12 ir 5-8 v. v.

šeštad. 9 v. v. — 3 v. v. uždaryta

ASSOCIATE OPTOMETRISTS

Lietuviškai kalba

DR. FRANK PLECKAS, OPT.

3424 W. 63rd St., GR 6-7044

Tikrina akis. Pritaiko akinius ir

"contact lenses"

Valandos pagal susitarimą.

Uždaryta trečiadieniais

DR. A. PUSTELNIKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

SPEC. VIDAUS LIGOS

Tel. Ofiso PR 6-7800; Namų 925-7697

5159 So. Damen Avenue

Valandos: 2-3 val. p. p.

Išskyrus trečiadienį

Tel. 423-2680

DR. E. RINGUS

RENTGENOLOGAS

9760 So. Kedzie Avenue

Val. pirmad., antrad., ketvirtad. J.

penktad. 8 v. r. iki 9 v. v. Trečiadienį

šeštad. 8 v. r. iki 9 v. v. popiet.

DR. ZIGMAS RUDAITIS

SPEC. ORTOPEDIJOS LIGOS

MUZIKINĖS KELIONĖS UŽRAŠAI

DARIUS LAPINSKAS

Spalio 15 d., beskrendant iš New Yorko į Caracas.
— Kada leidžiamės Havanoje?

— Pan American World Airlines niekuomet ten nesileidžia, — atsako lėktuvo palydovė.

(Atseit, skrisd Pan American, kad nereikėtų pernaktuoti Castro barždos šelyje).

Spalio 16 d. šiandien ritsi nuo kalnų debesys į miestą ir pro tarpais lynoja.

Jis ir aš gyvename La Luna viešbutyje, septintame aukšte. Per langą matyti dangoraižių virtinę, užpildanti slėnį, gi kalnai užsidengę lūšnėlėmis.

— Ot bus baisu, kai ši masė vieną dieną pasileis nuo kalnų į miestą, — kalba slėnio žmonės, gi kalniečiai stebi ramiai visa per savo televizijos antenas ir leidžia priešui paspėlioti.

O spėlioti yra čia tikrai daug ko: kada bus sekantis žemės drebėjimas, kiek paims padavėjas už sekantį alaus stiklą, kur pravažiuos mašina, einant skersai gatvės: pro priekį, užpakalį ar viršum tavęs? Užtat Caracase galima važiuoti be motoro, bet negalima be stabdžių.

Po pietų repetavome Centro Ve nezolano Americano patalpose. Būrus išradimas tas "air — conditioning", ypač tropiniam klimatai. Ji dainuodama bijojo, kad nepersisaldytų, o aš, beskambindamas pianinu, pradėjau kosėti.

Spalio 17 d. Vakare jos dainų recitalis Centro Venezolano Americano salėje. Publika maišyta — lietuviai, venezueliečiai, amerikiečiai. Salė nors ir nedidelė, bet tapo ypač populiari nuo to laiko, kai liberaliai universiteto koncertų salės administratoriai pradėjo diskriminuoti amerikiečius meninkus, atvykstančius gas trolėms į Caracasa.

Po koncerto suruoštame priėmime viena ausimi nugirdau Lietuvų bendruomenės pirmininką, pasakojantį savo įspūdžius iš pereitų metų Chicagoje įvykusio Kultūros kongreso:

"Tik ką atvažiuojęs Chicagon, buvau perspėtas: tik jau neik į tą operą — suvažinėsi".

Vėliau vienas pasiturintis tautietis nusivėdė mus į garsiausią pasaulio disothèque, kuri mūsų visų nustebimui yra Caracas mieste ir vadinas "Eva". Smilkinius deginantį šokių muziką, pasiutę šviesų blykčiojimas ir dailios, besokančios Lolitos, išsiurbusios, it vampyrai, į savo "cabalerų" kaklus. Išpūdinga, tačiau didesnį įspūdį padarė vakar, bevakiarėnaliajant pas poną daktarę, tropinių pievų ir sodų koncertas, — jį atliko: žiogai, svirpliai ir varlės. Tačiau pastarosios nekvarčė, bet dainavo lyg koloratūriniai sopranai. Ach, tas daugiabalsis, niekuomet nesikartojantis tropinės nakties zvimbimas!

Spalio 18 d. Priešpie "video tape" užrašymas TV stotyje. Sutiko dailiai apsiropengęs ir dar dailiau atrodantis vyras — programos tarpininkas, kone Ed Sullivan. "Nejaugi ir mane taip nu-dailins begimnuodami", nusigandau. Bet dėkui Dievui... La Asocion Mozart presenta... Iš pradžių kelių minučių pokalbis (vėr tėjavo moteris su lietuvišku vardu ir ispaniška pavarde)... toliau Pergolesi, Caccini, lietuvių kompozitoriai... Po piet Maracay — Valencia.

Spalio 19 d. Pabudino baisus trūkšmas. Žemės drebėjimas? Pažiūrėjau į laikrodį — labai, labai anksti. Darbininkų užmokėstis mažas, reikia anksti pradėti darbą. Apygyvendino geriausiam miesto viešbutyje, tik gaila — šiuo metu remontuojamame. Ta-

čiau nesvarbu, šį vakar čia apsisito ja net vienas iš prezidentinių kandidatų.

Ach, ta rinkiminė propaganda, čia ji daug įdomesnė negu Amerikoje, aišku net ir aniams kalniečiams. Nereikia čia prisiminti nei kandidatų pavardžių, nei jų veidų, reikia tik balsuoti: žaliai (už žalią spalvą), geltonai, už žirga, už gaidį. Gi kandidatas, kuris šiandien mūsų viešbutyje nakvos, turi dideles ausis. Todėl visos tvoros pripašytos didelių ausų: balsuokite už ausis!

Ar matei kada nors mirusį gintarą? Mes matėme vienos ponios brangakmenių dėžutėje mirusio gintaro karolių, labai slėgiantis, graudus vaizdas. Žinoma, pasakojimai apie tai, kodėl gintarai ir kai kurie kiti akmenys miršta buvo mažiau įtikinantys, bet įdomūs.

Vakare visų trijų pasirodymas Club International salėje. Publika maišyta, kaip ir pirmame Ca-

Modernių Venecuolos dangoraižių pašonėje, ne tik kalnų slaituose, bet ir vandenų pakrantėse, žmonės gyvena ir šitokiuose "ramuose".

Darius Lapinskas ir žvilgsnis pro viešbučio langą į puošnų ir modernų Caracas miesto centrą.

racas koncerte. Tropinis lietus su trukdė punktualią koncerto pradžią, bet niekas per daug dėl to nesijaudino. Laikas čia kitaip matuojamas, negu Amerikoje, ir visi jo daugiau turi. Po koncerto galime lengviau atsikvėpti, — rytoj laisva diena ("never on Sunday").

Spalio 20 d. Tvankus sekmadienis. Ant stalo guli supiaustytas paršiukas ir šypsoi. Jam vėsu — ką tik išmė iš šaldytuvo. Kas bus, ko nebus, bet lietuvius nepažaus. Jis ir tropikuose išlaikys savo gimtos šalies valgymo papročius.

Popiet kelionė į Maracay. Seniai užsitarnautas atsigaivinimas Vliko atstovo baseine, vėl vaizdės, atsivėsinimas, dovanėlės... ir pakelti į Caracas, žiūrime, sto-

vi kareivis prie kelio ir, nutvėręs du mažus paukštukus už kojų, gina save nuo saulės kaitros.

— O tu, juodaodi, dabar suprantu už ką kenčia tavo broliai!

Spalio 21 d. "Waiting for Bogot(a)" — įsėdome į lėktuvą, suzvimbė, burbtelėjo — purptelėjo, ir išgirdome per garsiakalbį: "Reiks palaukti! Geriau "Waiting for Bogot(a)" negu "Waiting for Godot".

Eidamas atgal į laukiamąjį, užklausiau juodaodės lėktuvo palydovės, kiek ilgai teks laukti. Atsakė — pusę valandos. Nudžiugęs, kad mano ispanų kalbos pamokos duoda pozityvių vaisių, šypstelėjau ir klausiu toliau: "Kodėl teks mums laukti, gal atrado lėktuve bombą? Tačiau šį kartą vietoj įprasto šypsnio, atsislojo man visai arti prieš akis piktas, grūmojantis, primityvus veidas, panašus į veidus krautuvėse randamų suvenyrinių dievukų, kurie atrodo tavęs nuolat ir klausia: "Ką čia atsitenkei?". Kažka, matyt, ne taip pasakiau... gal sakinio struktūra buvo truputį netobula?.. Bet ką?..

Deja į šį klausimą nepajėgė nei jie, jis, nei ji atsakyti, ir taip mes pamažu nužingsniauome praleisti dar vieną naktį žvimbiančios tropikų nakties tyloje.

(Bus daugiau)

Marika Kvietkauskaitė

VIENA

Duok man saulėleidžius vieną po kito —
Deja mane teisybės spinduliai.
Duok man naktis ir užmerktas akis —
Aš jau per daug mačiau.
Pale dau savo jaunus sapnus su drebančiom rankom...
Aš sėdžiu viena.
Dieve, mano.

MELYNI SAPNAI

Tu sėdi ant seno suolo.
Apsupta tuščių sienų ir uždarytų langų.
Ir atsimeni tuos kristalinius mėlynus sapnus,
Tyrus kaip rasos žvaigžduotes, išpintus iš džiaugsmo.
Ar buvo geriau tau tūkstantį metų prieš mane.
Kada aš atidariau tavo akis, parodžiau pasaulį
Ir niekadoms neprasitariau apie meilę.
Tu sėdi dabar ir viską žinai —
Akys adaros ir rankos sudėtos viena ant kitos.
Matai mane išsinešiančią.
Nes aš niekad negalėjau sapnuoti.

ATEJUS LAIKUI

Ir lietus lijo pamaži,
bet niekas nebėgo.
Ir baltas sniegas krito tyliai,
bet niekas nematė.
Ir pasaulis, atejus laikui,
uždengs savo žaizdas paskutinį sykį...
Ir bus ramu, tylu.

UZ METŲ, UZ DVIEJŲ

Negavok, kad aš, gyvendama tavo šelyje,
Užmiršau juoktis.
Aš atsiminsiu vėl.

Marika Kvietkauskaitė, trečius metus studijuojanti meną ir meno istoriją Northern Illinois universitete. Magistro laipsniui yra pasirinkusi temą "Lietuvos meno istorija". Domisi literatūra, pati rašo eilėraščius lietuvių ir anglų kalba, kurių apšėiai jau buvo atspausdinta Northern universiteto žurnale "Towers". Lietuviškieji jos eilėraščiai skelbiami čia pirmą kartą.

gal už metų, už dviejų.
Sėdėsiu aš vėl su draugais
Ir galėsiu dainuoti senias dainas
gal už metų, už dviejų.
Ir vėl ateis laikas,
kada aš galėsiu
Girdėti lietu ant savo lango,
o nereikės skaityti lašų.
Bet ne rytoj,
gal už metų, už dviejų.

MEDINIAI DRUGELIAI

Ant seno medinio suolo
išdrožė jis
Trapiusią savo drugelį.
Ir aš drebėjau dėl jo,
bet jis neskrido.
Kada aš buvau vaikas
Ir gyvenau su pasauliu,
jam nespriešdamas.
Laimingas dienos supo mane,
ir aš buvau ramus.
Mediniai drugeliai galėjo
skristi tada...

TIKRINIŲ VARDŲ RAŠYMO PAINIAVA LIETUVOJE

JUOZAS VAITKONAS

Sovietinės Lietuvos leidiniuose kitų tautų, kad ir taip pat lotynišką alfabetą vartojančių, tikriniai vardai pateikiami ne originalo forma, o perrašomi pagal jų tarimą (ar dažnai tik maždaug pagal tarimą). Čia neabejotinai pasakta rusai, kurie negali tokių vardų netranskribuoti, nes vartoja kitą alfabetą, nelotynišką. Suprantama, kad tokia pirmą kartą vartoseną lietuviškuose raštuose sudaro nemaža netikslių bei nepatogumų, tad sukelia ir nemaža nepasitenkinimo, kuris š. m. "Literatūros ir Meno" laikraščio skiltyje pasireiškė plačia diskusija.

Ją pradėjo žinomas istorikas Juozas Jurginis (Lit. ir Menas, 1968 VII 13, Nr. 28): "Nors ir nedėkinga, bet reikia grįžti prie tikrinių vardų rašymo temos, kuri šio laikraščio skiltyje rašiau 1965 m., 'Varpo' chorui grįžus iš kelionės po Vokietijos Demokratinę Respubliką. Choras nusivėžė spausdintą savo koncertų programą lietuvių ir vokiečių kalbomis. Tą programą teko uždrausti dalyti publikai, nes beveik visų Vakarų Europos, jų tarpe ir vokiečių, kompozitorių pavardės buvo parašytos iškreiptai, netaisyklingai. Reikėjo gelbėti ne tik vyrų chorą, bet ir kultūrinę respublikos inteligentų prestižą. Tai ne vienintelis nemalonus atsitikimas dėl fonetinės užsieniečių pavardžių rašybos. Mokytį žmonių nebeįmanoma parašyti įžymiųjų Europos žmonių pavardžių. Štai neseniai mūsų spaudoje buvo įdėtas autaisymas, kad Vilniuje koncertavęs belgų vargonininkas ne Feršgenas, o Gabrelis Verschrahenas, nes jo pavardė esanti flamandiška, o ne vokiška. Pa-

našių nesupratimų kiekvienas iš mūsų galime priskaičiuoti po keletą arba keliolika. Norėdami jų išvengti, kultūros ir mokslo darbuotojai praktikoje grįžta prie ortografinio tikrinių vardų rašymo... Visos tautos, vartojančios lotynišką raidyną, tikrinius vardus, jeigu neturi savo išimtinio pavadinimo, panašaus į mūsų Karaliaučių, Gardiną ar Paryžių, rašo paraidžiui taip, kaip toje tautoje arba valstybėje rašoma, o ne tariama. Tai jau nebe kalbinis, o teisinis reikalas. JAV ir kitose šalyse pavardė visada sako ma paraidžiui (spelinama), nes daug svarbiau ją teisingai parašyti, negu ištarti. Ne garsai, o raidės, sudarančios įrašą arba parašą, turi juridinę galią. Reikalavimai, kad kitų tautų žmonės rašytų mūsų lietuviškas pavardes taip, kaip mes jas tariame, patys save paniekina. Jis skirtingai rašys prancūzas, anglas, ispanas ar italas. Tokių pavardžių mes jau nemaža turime. Mūsų respublikos dailininkų, dalyvavusių prieš keletą metų Paryžiaus parodoje, pavardės kataloguose ir laikraščiuose buvo taip išspausdintos, kad negalėjo neužsigauti parodos dalyviai ir jų tautiečiai. Švažas buvo paverstas Chvažu, o kiti dar keisčiau. Mes turime siekti, kad užsienyje mūsų pavardės būtų rašomos taip, kaip mes patys jas rašom. Tai ne tik garbės, bet ir teisės dalykas. Tarp tautiniuose santykiuose asmens tapatybę nustatoma pagal ortografinę, o ne fonetinę rašymą. Taip elgiasi ir visos mokslo įstai-

gos. Jeigu autorius priklauso tautai, nevartojančiai lotyniško raidyno, jo pavardė transkribuojama tik pakeičiant rašmenis".

Beje, pastarasis Jurginio sakinyse gerai paaiškina priežastį, kodėl prancūzai taip sudarkė Švažo pavardę. Prancūzai čia visai nekalti: jiems Švažas juk buvo pristatytas kaip sovietinis dailininkas, kurio pavardės iš rusiško teksto prancūzai kitaip ir negalėjo transkribuoti.

Toliau Jurginis dar rašo: "Fonetininkai sako, kad, rašant užsieniečių pavardes taip, kaip jie patys rašo, mūsų skaitytojai ne-

mokės jų ištarti. Galimas dalykas, kad tokių pasitaikys, kaip mokyklose pasitaiko mokinių, ne pažįstančių sutartinių matematikos arba fizikos ženklų. Užtat jie mokomi. Mokomi ir svetimų kalbų. Kas naudingiau, — ar nemo-kantį mokyti, ar taikstyti su primityvu ir skelbti jį nesugriauanmu? Čia keliama dalykai nėra vien tik kalbininkų reikalas, ir to dėl su "išėjimais" ir "atradimais" jie turėtų būti atsargūs, kad kartais, netekę kantrybės, oponentai fonetikų neimtų pravardžiui fanatikais."

Čia vėl Jurginis nevisai teisingai puola (jis, be abejo, ir pats tai žino) lietuvių kalbininkus, nes anokia rašybos praktika mūšmė už juos stipresnės jėgos, kuri kaltinti Jurginis juk negali.

Daugumoje tuo rašybos klausimu "Literatūroje ir Mene" paskelbtų pasisakymų pritariama Jurginiui. Literatūros kritikas Vytautas Kubilius rašo (Lit. ir Menas, 1968 VII 27, Nr. 30): "J. Jurginis labai argumentuotai pasisakė prieš tokią praktiką. Ji iš tiesų tampa rimta mokslinės informacijos kliūtis. Kai skaitai mūsų raštuose parašytas kitataučių pavardes, kartais negali net susisiekti su pavardės rašymu, nes rašoma: A. Belas. Kas tai? Vo-

kiečių rašytojas? Ne, tai rusų simbolistas A. Bielys. Kam ateis į galvą, kad mūsų raštuose sutinkamas V. Jetsas yra ne jakutų, o anglų poetas Yeats. Tokių neatpažįstamų pavardės transformacijų naujosios taisyklės pasėjo tiek daug, kad mokslinėje literatūroje tenka net skliaustuose įrašyti nepakeistą pavardę. Panašių dublių nenaudoja nė viena tauta, priėmusi lotynišką alfabetą. Naujos šios tikrinių vardų rašymo taisyklės sudarė ne tik dirbtinius barjerus mokslinei informacijos sraute, bet iš esmės nepasiekė ir savo tikslo. Pavardžių rašymas pagal tarimą liko tik popieriniu principu, tik iluzija, kurios praktiškai neįmanoma įgyvendinti. Reikia būti iš tiesų universaliu poliglotu, kad teisingai ištartum ir pagal tai parašytum visas pavardes, kurios yra šiandieninėje mokslineje apyvarėje. Pagaliau nėra bendrų taisyklių, kaip tarti, pavyzdžiui, anglų ir amerikiečių pavardes. O pasi-naudoti milžiniškais jų pavardžių turties žodynais, kurių Vilniuje yra, gal būt, 3-4, gali tik nedidelis specialistų skaičius. Todėl mes rašome Folkneris (nors amerikiečiai taria Fokneris), nes tokia šios pavardės rašymo tradicija nusistovėjo rusiškose ver-

timuose. Kokia išeitis? Mokslineje literatūroje, be abejonių, reikia grįžti prie autentiškos tikrinių vardų rašybos. Išimtis čia turėtų būti daroma tik labai jau įprastoms ir lituanizuotoms pavardėms, kaip Sekspyras ir pan. Reikėtų įvesti panašią tikrinių vardų rašymo praktiką, kokia yra priimta Estijoje, Lenkijoje, Čekoslovakijoje".

Cituotu Folknerio (William Faulkner) pavardės pavyzdžiui Kubilius gražiai atskleidžia tokio netikslaus fonetinio rašymo priežastį: nors amerikiečiai taip nei rašo nei taria, bet užtat taip ši pavardė transkribuojama, o jais ir sekama. Kad taip iš tikrųjų yra, galima ir daugiau pavyzdžių parankinti. Antai JAV viceprezidentas Humphrey Lietuvos laikraščiuose pakeičiamas kažkokiu Hemfriju, nors niekas šios pavardės netaria su e. O gi mat, rusai, šią pavardę transkribuodami, vartoja savo atvirkštinę e (panašiai kaip žodžiuose poezijoje, etika ir t. t.). Lietuviai, priimdami rusų transkripciją, bet neturėdami anų dviejų skirtingų rusiškų e, rašo čia savo paprastąjį e.

Panašus yra Lietuvos spaudoje ir Meno valstijos atvejis. Tai anaipol nėra kokia nebuvėlė menininkų valstybė, kaip kas gal pagalvotų, bet mums, kad ir šį Kennebunkporte įsikūrusių lietuvių pranciškonų, gerai žinomas Maine. Pagal tarimą juk turėtų būti: Meino valstija, bet vėlgi — rusiškose ta vardo transkripcijoje vartojama anoji atvirkštinė e.

Dar būdingesnis yra lenkiškos — Bielskio pavardės pavyzdys. Stambioje knygoje "Vilniaus universitetas" (red. A. Bendžius, J. Kubilius ir J. Žiugžda, 1967) vienoje bibliografinėje išnašoje nurodomas J. Bielskio veiklas apie Vilniaus universitetą. Betgi knygos tekste (ir pavardžių rodyklėje) toji pavardė jau rašoma: Belinskis. Gal tai tik korektūros klaida, iš karto pagalvoji. Bet ne. Štai ir Mažojoje liet. tarybinėje enciklopedijoje rašoma: Belinskis Juzefas. Tačiau patys lenkai tos pavardės taip nei rašo nei taria. Be to, ir lietuviuose gana gausu tos pačios šaknies pavardžių. Bielinis, Bielinis, Bieliukas, Bieliūnas, Bieliauskas ir kt., ju tarpe ir tas pats Bielskis (beje, tos pavardės pateikiamos ir Maž. liet. tar. enciklopedijoje). Ieškodami

Pirmojo lietuvių teatro festivalio baigminėje išlėmėje gruodžio 1 d. Jaunimo centre, Chicago. Kultūros fondo pirmininkas Anatolijus Kairys įteikia žymenis režisieriams. Iš kairės į dešinę: Anatolijus Kairys, Darius Lapinskas, Leonas Barauskas ir Alfonsas Brinka. Nuotr. Petro Maželio

(Nukelta į 4 psl.)

TIKRINIŲ VARDŲ RAŠYMO PAINIAVA LIETUVOJE

Atkelta iš 3 psl.)

paaikškinimo, vėl turime žvilgtelėti į rusišką tos pavardės transkripciją. Rusai, neturėdami specialaus rašmens dvibalsiui ie, o savąjį e tardami kaip ie, aną lenkišką pavarde ir transkribuoja su e (panašiai pvz. pateikiama ir lietuvių architekto F. Bielinskio pavardė jo rusiškoje knygoje apie lietuvių liaudies architektūrą, 1960).

Duotieji pavyzdžiai aiškiai rodo, kad lietuvių raštuose tos pavardės nėra transkribuojamos savarankiškai, o tik transliteruojamos (parašyti perrašomos) rusų savaip transkribuotos pavardės. Kad tokia išvada teisinga, patvirtina ir šie A. Prazuosko (TSRS Mokslų akademijos Azijos tautų instituto mokslinio bendradarbio) žodžiai: "... mūsų spaudos darbuotojai stengiasi lietuviškai užrašyti ne taip, kaip tie tikriniai vardai skamba atitinkamomis kalbomis, o transliteruoja apytikrę rusišką tų vardų transkripciją, visiškai ignoruodami rusų bei lietuvių fonetikos bei ortografijos ypatybes" (Liet. ir Menas, 1968 VIII 24, Nr. 34). Prazuoskas čia rašo apie Azijos tautų tikrinių vardų rašymą, bet jo išvada gerai tinka ir lotynišką alfabetą vartojančių tautų tikrinių vardų rašymui dabartiniuose Lietuvos leidiniuose.

Matome taigi, kad čia visų pirma jau nėra fonetinio tikrinių vardų rašymo tikslumo klausimas, o tam tikras rusų kultūrinio dominavimo reikalas, kasdienio gyvenimo praktikoje labai ir labai jaučiamas. Štai Vytautas Vitkauskas, kritikuodamas Jurginį, tarp kitko nurodo (Lit. ir Menas, 1968 VII 27, Nr. 30): "Pirmiausia, reikia priminti tą žinomą tiesą, kad užsienio šalių tikrinius vardus laikraščiu redakcijos, ELTA, įvairios leidyklos jau gauna transkribuotus pagal tarimą. Vadinas, redaktoriai, žurnalistai, norėdami rašyti minėtų vardus taip kaip jie rašomi tos tautos, turėtų vartoti daugybę įvairių tautų enciklopedijų, žodynų, perversti nemažai literatūros užsienio kalbomis. Didžiai abejoju, kad tai duotų kokios naudos".

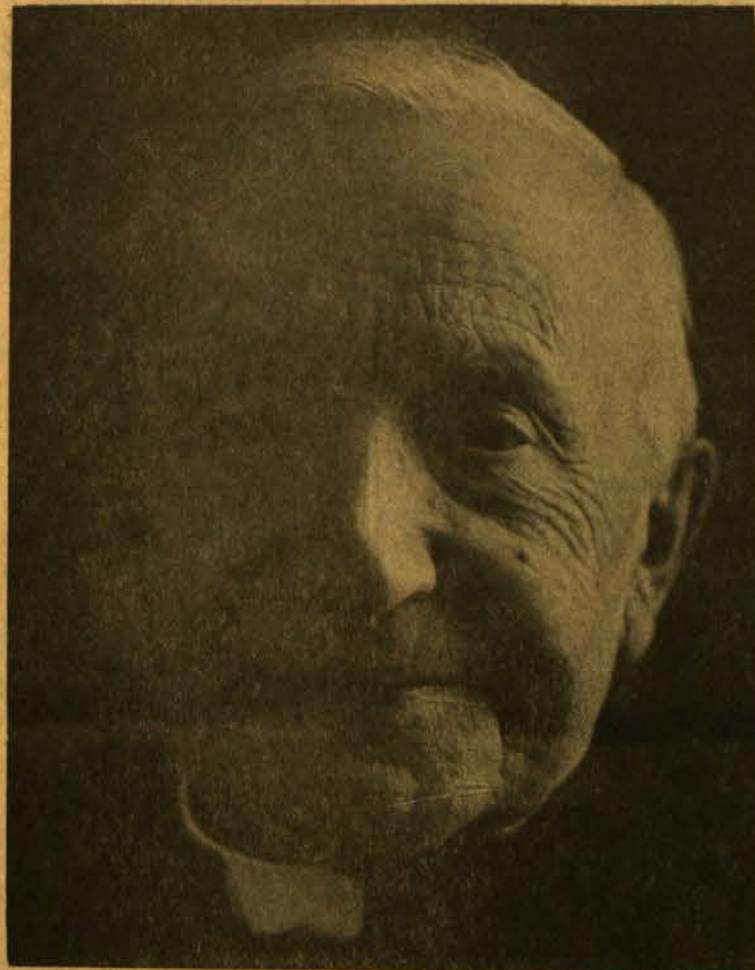
Čia dar suminėsim, kad ir daugumas mokytynių vadovėlių verčiami iš rusų kalbos, tad savaimė perima ir rusišką svetimų vardų transkripciją. Tai, be abejo, daugiau ar mažiau sunkina naudojimąsi anglų, prancūzų ir kitų vakariečių literatūra; užtat lengvina susišokus literatūros skaitymą (o to juk ir siekiama!), kur tie vardai transkribuojami.

Panašią praktinių gyvenimo sąlygų diktuojamą "pristatėlišką" (vartojant sovietinį terminą) nuomonę skelbia ir Aleksandras Vanagas. "Kuris minėtų principų lietuvių kalboje galutinai bus priimtas ir įsigalės, dabar sunku pasakyti. Tačiau man atrodo, kad poros dešimtmečių tradicija, informacijos gavimas per ELTA, rusų ir latvių rašybos, šriftų problemos ir kiti grynai praktiniai klausimai mus norom nenorom (gerai nors tiek, kad vis dėlto dar prisideda: norom nenorom. — J. V.) privers lai kytis transkripcijos" (Liet. ir Menas, 1968 VIII 17, Nr. 33).

Vis dėlto, daug kas tik labai nenoromis laikosi tokios primastos transkripcijos. Tai pabrėžia ir tas jau cituotasis V. Vitkauskas: "Nemažai mūsų inteligentių (ypač menininkai) yra nepatenkinami dabar rimtu fonetiniu užsienio šalių tikrinių vardų rašymo principu ir nori juos rašyti taip, kaip rašo ta tauta, iš kurios jie kyla". Tad Jurginio iškeltas klausimas susilaukė labai gyvo atgarsio "Literatūros ir Meno" puslapiuose. Pati redakcija pirmą kartą, kad "gavo nemažą skaitytųjų laiškų, kuriuose vieni remia reikalingus šalininkus, t. y. siūlo įves-

ti autentišką, ortografinį svetimvardžių rašymą, kiti abejoja tokio pertvarkymo naudingumu ir reikalingumu". Negalėdama dėl vietos stokos tų visų laiškų išspausdinti, redakcija papildomai išspausdino dar 11 ištraukų (Lit. ir Menas, 1968 IE 21, Nr. 38). Svarų argumentą ten iškėlė E. Simanaitis iš Jonavos: "Bet koks pavardės ar vardo išskaidymas neišvengiamai sukelia painiavą. O kaip į šią problemą privesti žiūrėti gamyklos ar įstaitos buhalterijos darbuotojai, inžinieriai, ekonomistai, gamybinių barų vadovai? Kaip jie praktiškai sprendžia svetimvardžių rašybos klausimus? Tai kas tinka laikraščiams, čia negali būti pritaikyta. Finansiniuose dokumentuose, pavyzdžiui algalapiuose, igaliojimuose medžiagoms gauti, leidimuose ir daugelyje kitų dokumentų (o juk stambesnės gamyklos turi nemažą raštinę reikalų su užsienio šalimis) pavardės išrašomos autentiškai".

Gal būt, itikinamiausias už ortografinę svetimų tikrinių vardų rašymą pasisakė žinomas kalbininkas Bronys Savukynas, kurio straipsnio (Lit. ir Menas, 1968 VIII 3, Nr. 31) išvada žemiau ir cituojame: "J. Jurginis teisis, teigdamas, kad nedera transkribuoti svetimų tautų pavardžių. Papildydami jo argumentus, galiojimi dar du argumentai, galiojimi ir patvirtinti: a) Visos tautos, vartojančios lotynišką rašmenį, iškaltant albanus, turinčius daug gausia beraščių ir mažarasičių iš visų Europos šalių, svetimų pavardžių netranskribuoja, išskyrus lietuvių ir latvių, kurie švitiu mity srity yra pralenkę daug Europos šalių, o su svetimom pavardėm elgtis tarsi mažarasičiais. b) Be reikalo J. Jurginis šitokią rašymą vadina fonetiniu. Štai vokiečiai Kelleris, Kehleris, Kaehleris ir Koehleris, laikantis to 'fonetinio' principo, visi virsta Keleriu, o juk visos tos skirtingos pavardės vokiečių tariamos skirtingai. Anglų rašytojo pavardė Galsworthy vienu metu rašyta Goulsouris, paskui pasidarė Golsvortis, o iš tikro pats rašytojas ją tardavo Gelzverdi. Tai kur čia fonetinis tikslumas? c) Svetimų pavardžių transkribavimas daugeliu atvejų yra klaidinantis, trukdantis informacijai, ir dažnai gali būti odiozinis. Kaip reiktų suprasti toki eventualiai imanomą sakini: Kaip liudija Keleris, Keleris apgavo Kelerį, padedamas Kelerio. Iš šito pavyzdžio matyti, kad transkribuota pavardė dėl keturgubos homonimijos turi keturis kartus mažiau informacijos. d) Reikalavimas transkribuoti tikrinius svetimvardžius pagal originalo kalbos tarimą lietuvių raišmės yra grynai fikcija, neįgyvendinamas dalykas. Jeigu transkribavime propaguotojai būtų pabandę transkribuoti nors vienos Vakarų Europos kalbos visą tikrinių vardų įvairovę, patys tuo būtų įsitikinę; dabar jų išvados, kaip matyti iš transkribavimo instrukcijų projektų, remiasi ne daugiau kaip 20 proc. e) Negalima svetimvardžių transkribavimą laikyti ir lietuviška tradicija, nes visuotiniai jis įsigalėjo tik maždaug nuo 1950 m., kai tuo tarpu netranskribuoto rašymo tradicija siekia XVI a. (žr. Wolfenbuttelio postile). Dažniausiai lietuvių literatūrinės kalbos praktikoje šiuo atveju buvo elgtamasi dvejopai. Dalis spaudos, siekdama populiarumo, svetimvardžius transkribuodavo, o didesnioji dalis, ypač mokslinė literatūra, rašydavo juos originalo rašyba. — Kadangi mūsų plačioji visuomenė dabar yra pakankamai lingvistiškai išprususi (privalomas vidurinis mokslas), tai verta pagalvoti grįžti prie tradicinio svetimvardžių rašymo originalo rašyba, juoba, kad jų transkribavimas mažiau prisideda prie visuomenės prusinimo. Be-

Kan. Mykolas Vaitkus, apie kurį Lietuvių foto archyvas suka filmą (Lit. foto rach.)

SVIESUS IR NAUJAS UŽMOJIS

Reikalas, kuris neturi likti vien tyruos šaukiančių balsu

JURGIS JANUŠAITIS

Prieš kurį laiką "Drauge" buvo masta mintis — įamžinkime filme mūsų tautos įžymiusius asmenis, kad šių žmonių gyvenimas liktų gyvas mūsų tarpe ir būsimų kartų akivaizdoje.

Mintis gera. Tiesiog sveikintina. Šios minties vedinas Lietuvių foto archyvas ėmėsi pirmųjų bandymų. Čia pat buvo sutelkta kiek lėšų ir mūsų iškilusis nuotraukų menininkas ir puikus filmuotojas tėvas Algimantas Kezys, S. J. užsikrovė sunkią darbų našą, o šio didžio darbo talkon atskubėjo aktorė ir rašytoja Birutė Pūkelevičiūtė.

Įamžinkime ir palikime gyvus pirmiausia tuos, kurie savo amžiumi jau yra sulaukę gyvenimo rudens. Pirmoje eilėje tad dėmesys ir buvo nukreiptas į vyresniosios kartos mūsų ryškiuosius asmenis, kurie visą savo gyvenimą yra pašventę mokslui, literatūrai, menui, kultūrinei bei visuomeninei veiklai ir pan.

Pirmajai pradžiai pasirinkta DVYLKA, ir tuo vardu pavadintas pirmasis filmas. Šis pavadinimas dar nesako, kad čia jau bus statomas taškas. I šį pirmąjį filmą norima pradžiai sutalpinti dvyliką mūsų ryškiųjų žmonių. Po tų dvylikos, seks nauji filmai ir nauji jų pavadinimai. Todėl nereikia baimintis dėl pavadinimo, kuris yra tik didelio darbo mažytė pradžia.

Vieną dieną rašytojos Birutės Pūkelevičiūtės bute keletui žmonių jau teko pasigėrėti mūsų iškilaus poeto kan. Mykolo Vaitkaus filmo fragmentu. Tai buvo tik pirmutinis kulkas bandymas, kurį atliko tėvas A. Kezys, S. J., o menišką filmo sukurimą įvykdė Birutė Pūkelevičiūtė. Nepaprastai gražūs ir prasingas gabalėlis iš šio mūsų grožinės literatūros veterano gyvenimo. Per 6 minutes pamatome didžiąją dalį poeto svarbiųjų gyvenimo detalių. Puiki ir Ramunė Kvilytė, vedanti filmo pokalbius ir jungianti vyksmo detales į visumą.

Tik stebint atliktus darbus, galima suprasti, kokios meniškios sielos turi būti pats filmuotojas ir filmo režisierė. Visa ten, atrodo, atlikta profesionališkai, taik-

to, iš susidariusios transkribavimo painiavos galima išbristi tik vienu keliu — liautis transkribuoti."

Prie tų išmintingų Savukyno žodžių nieko negalime pridėti, tik nuoširdų linkėjimą, kad jie paveiktų tuos, nuo kurių sprendimo priklauso dabar ir rašybos reikalai Lietuvoje.

liai, patys svarbiausieji vaizdai puikiai išryškinti. Šešiose minutėse atspindi visas spalvingas poeto gyvenimas.

Tai tik mažytė dalelytė didžiojo užmojaus. Darbas pradėtas, jis neturėtų sustoti. Jį būtina turime vartoti toliau visomis pastangomis. Tėvas A. Kezys, S. J. pasakojo, kad, be poeto M. Vaitkaus, jau užfiksuota Vaclovo Sidzikausko, dail. Adomo Galdiko ir Leonardo Šimučio gyvenimo iškilieji momentai. Jau įpusėta prel.

SINCLAIR SERVICE
Kampas Richmond ir 63rd St.
Jėseninių ir vietinių automobilių taisymas Priklauso Chicago Motor Club. Nėlaime atveju skambinkite.
GR 6-3134 arba GR 6-3333
Sav. — Juozas (Joel) Juraitis

LEO'S SINCLAIR SERVICE
LEONAS PRANCKUS
Stabdžiai, Sankabos, Transmisijos, Tune-up ir Motorų Remontas
5759 So. Western Ave.
Kampas 58th Street
Telefonas — PProspect 8-9533

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
COSMOS EXPRESS
MARQUETTE GIFT PARCEL SERV.
2608 69th St. Tel. WA 5-2787
2501 69th St. Tel. WA 5-2737
8333 So. Halsted St. Tel. 254-8520
Lietuvių bendrovė turi teisę siuntinius laivais ir vardu iš Chicago tiesiai į Lietuvą.
Didelis pasirinkimas įvairių medžiagų, Ital. lietaipalėjų ir kitų prekių.
Pirmam doleriniui dovanų už sakymal.
E. ir V. Žukauskai

MOVING
SERENAS perkausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.
2047 W. 67th Place WA 5-8063

APDRAUDŲ AGENTŪRA
Namų, gyvybės, automobilio, sveikatos, būsimo, Patogios išmokėjimo sąlygos.
J. BACEVIČIUS
6455 S. Kedzie Ave., PR 8-2233

TELEVIZIJOS
Spalvotos ir paprastos, radijai, stereo, oro vėsintuvai. Pardavimas ir taisymas.
J. MIGLINAS
Krautuvė Marquette Parke
2346 W. 69th Street 776-1486
Namų tel. — PR 6-1063

Mykolo Krupavičiaus, prof. Žilėgalės gėrėtis visi, kur vėl susitiksime tuos žmones, kurie lietuvių tautos labui, jos kultūrai, jos gyvybei yra paaukoję visas jėgas, visą talentą, visą gyvenimą.

Tad būtų konkretus siūlymas: nieko nelaukiant, kiekviena organizacija, sambūris susitaria su Lietuvių foto archyvu ir pasižada finansuoti bent vieno asmens įamžinimą filme. Tai būtų garbė pačiai organizacijai, o ir pati organizacija pateisintų savo egzistenciją, kaip stipri kultūrinio darbų rėmėja.

Jeigu šitai sukursime ir ta linkme dirbsime, tikėkime, kad įvykdydame dar vieną neįkainojamos vertės užsimojimą.

Tačiau būtų visa sprendžiama daug lengviau, kad į šį darbą uoliai įsijungtų mūsų gausios kasose turinčios iki kelių ar keiliolikos tūkstančių dolerių, organizacijos. Kiekviena organizacija galėtų būti mecenatu kurio nors mūsų kultūrininko, visuomenininko, politiko, rašytojo ar kito įžymaus asmens filmui pagaminti. Dažnoje organizacijoje ir yra randami tie filmuojami žmonės, savo amžių praleidę jose, bedirbdami. Tad ir būtų pats gražiausias būdas pagerbti tokius savo iškiluosius narius, juos įamžinti.

BANGA
TV, Radio, Stereo, Spalvotom televizijom antenos. Pard. ir taisymas.
2649 W. 63rd St., Tel. 434-0421
Vakaras skambinti WA 5-3607
P. Rudėnas K. Šmulis

nant kultūriniame filme, kuriuo galės gėrėtis visi, kur vėl susitiksime tuos žmones, kurie lietuvių tautos labui, jos kultūrai, jos gyvybei yra paaukoję visas jėgas, visą talentą, visą gyvenimą.

Tad būtų konkretus siūlymas: nieko nelaukiant, kiekviena organizacija, sambūris susitaria su Lietuvių foto archyvu ir pasižada finansuoti bent vieno asmens įamžinimą filme. Tai būtų garbė pačiai organizacijai, o ir pati organizacija pateisintų savo egzistenciją, kaip stipri kultūrinio darbų rėmėja.

Jeigu šitai sukursime ir ta linkme dirbsime, tikėkime, kad įvykdydame dar vieną neįkainojamos vertės užsimojimą.

• **Lapkričio 4 d. Vilniuje buvo iškilmingai atidarytas Lietuvos istorijos etnografijos muziejus.** Muziejus įrengtas Neries ir Vilnelės santakoje ties Gedimino kalnu esančiame, jam dabar pritaikytame pastate.

Dabar atidarysias muziejus iš tikrųjų yra jau senas. Jau ir dabartinis jo direktorius V. Žilėnas tas pareigas eina 20 metų, o pati to muziejaus užuomazga susidariusi XIX šimtmečio pirmo

jo pusėj, kai etnografinę medžiagą pradėjo rinkti Vilniaus mokslininkai. Dabar jau esą surinkta apie 175 tūkstančiai eksponatų, iš dalies siekiančių gana tolimos senovės Lietuvos gyvenimą, bet didžia dalimi, anot "Tiesos", "kalbančių apie socialistinės Lietuvos ekonomikos ir kultūros suklestėjimą, apie krašto darbo žmonių šiandieninę buitį"... Atidaro moje kalboje buvo pabrėžta, kad "Muziejus parodo mūsų liaudies praeitį, atskleidžia jos ryšį su broliškais tautomis"...

Laikraščiuos buvo vieno didžiųjų eksponatų nuotrauka. Aukštaitiška dūminė pirkia. Atkurta, be rods, autentiškai, bet kartu liudijanti ir muziejaus "režisūros" tendenciją. (E.)

• **Knyga apie Juozą Naujailį, įžymų mūsų muziką, šiais metais išleista okup. Lietuvoje.** Tai straipsniai, laiškai, dokumentai, amžininkų atsiminimai. Išleido "Vagos" leidykla. Kompozitoriaus dukrė Z. Naujalytė — Didenkienė; kiti bendradarbiai: J. Nabažas, J. Karosas, A. Sutkus, J. Bruveris, B. Ambraziejus, R. Gučas, A. Venckus, A. Arminas.

Kas tik turi gerą skonį,
viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

MARQUETTE PK., 6211 S. Western. PR 8-5875

Vedėjas J. LIEPONIS

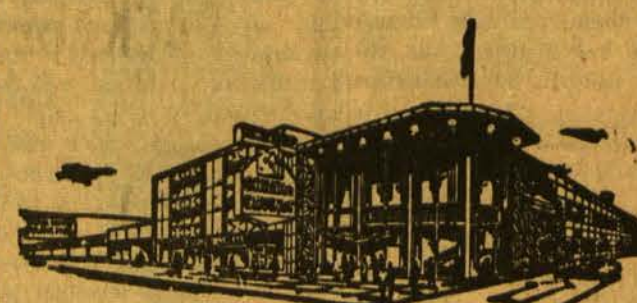
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30 val. Kitom dienom nuo 9 val. iki 6 val. vakaro
SEKMADIENIAIS ATDARA NUO 12 IKI 5 POPIET.

Kurkite geresnę ateitį

Išjunkite į CHICAGO TAUPYMO BENROVĖS Taupytųjų Praturtėjimo Planą! Pasirinkit Jums tinkamiausią Mėnesinį Taupytųjų Praturtėjimo planą iš žemiau nurodytos lentelės sudarytos pagal dabar taupymo knygelėse mokamus 434%. Pradėkite taupyti dabar geresnei savo atečiai.

Štai mėnesinė taupymo lentelė:

MĖNESINĖS SĄTAUPOS											MĖNESINĖ TAUPYTOJŲ PRATURTĖJIMO LENTELĖ											
	2 YRS.	4 YRS.	6 YRS.	8 YRS.	10 YRS.	12 YRS.	14 YRS.	16 YRS.	18 YRS.	20 YRS.		2 YRS.	4 YRS.	6 YRS.	8 YRS.	10 YRS.	12 YRS.	14 YRS.	16 YRS.	18 YRS.	20 YRS.	
\$10.00	\$252.13	\$524.08	\$833.30	\$1,167.46	\$1,534.51	\$1,937.70	\$2,380.57	\$2,867.04	\$3,401.40	\$3,988.36		\$10.00	\$252.13	\$524.08	\$833.30	\$1,167.46	\$1,534.51	\$1,937.70	\$2,380.57	\$2,867.04	\$3,401.40	\$3,988.36
20.00	504.26	1,058.16	1,666.59	2,334.91	3,069.02	3,875.39	4,761.14	5,734.08	6,802.80	7,976.72		20.00	504.26	1,058.16	1,666.59	2,334.91	3,069.02	3,875.39	4,761.14	5,734.08	6,802.80	7,976.72
30.00	756.39	1,587.25	2,499.89	3,502.37	4,603.53	5,813.09	7,141.71	8,601.12	10,204.20	11,965.08		30.00	756.39	1,587.25	2,499.89	3,502.37	4,603.53	5,813.09	7,141.71	8,601.12	10,204.20	11,965.08
40.00	1,008.53	2,116.33	3,333.18	4,689.82	6,138.04	7,750.78	9,522.28	11,468.16	13,605.60	15,953.43		40.00	1,008.53	2,116.33	3,333.18	4,689.82	6,138.04	7,750.78	9,522.28	11,468.16	13,605.60	15,953.43
50.00	1,260.66	2,645.41	4,166.48	5,837.28	7,672.55	9,688.48	11,902.85	14,335.21	17,007.00	19,941.79		50.00	1,260.66	2,645.41	4,166.48	5,837.28	7,672.55	9,688.48	11,902.85	14,335.21	17,007.00	19,941.79
60.00	1,512.79	3,174.49	4,999.78	7,004.73	9,207.06	11,626.17	14,283.42	17,202.25	20,408.40	23,930.15		60.00	1,512.79	3,174.49	4,999.78	7,004.73	9,207.06	11,626.17	14,283.42	17,202.25	20,408.40	23,930.15
70.00	1,764.92	3,703.58	5,833.07	8,172.19	10,741.57	13,563.87	16,663.99	20,069.29	23,809.80	27,918.51		70.00	1,764.92	3,703.58	5,833.07	8,172.19	10,741.57	13,563.87	16,663.99	20,069.29	23,809.80	27,918.51
80.00	2,017.05	4,232.66	6,668.37	9,339.65	12,276.08	15,501.56	19,044.56	22,936.33	27,211.19	31,906.87		80.00	2,017.05	4,232.66	6,668.37	9,339.65	12,276.08	15,501.56	19,044.56	22,936.33	27,211.19	31,906.87
90.00	2,269.18	4,761.74	7,499.66	10,507.10	13,810.59	17,439.26	21,425.13	25,803.37	30,612.59	35,895.23		90.00	2,269.18	4,761.74	7,499.66	10,507.10	13,810.59	17,439.26	21,425.13	25,803.37	30,612.59	35,895.23
100.00	2,521.32	5,290.82	8,332.96	11,674.56	15,345.09	19,376.95	23,805.70	28,670.41	34,013.90	39,883.59		100.00	2,521.32	5,290.82	8,332.96	11,674.56	15,345.09	19,376.95	23,805.70	28,670.41	34,013.90	39,883.59

TURTAS SIEKIA VIRŠ \$90,000,000.00

JOHN PAKEL, President

5¹/₄% Certifikatų sąskaitos
Certifikatai išduodami tūkstantinėmis. Mažiausiai turi būti \$8000. Pelnas mokamas kas šeši mėnesiai.

4³/₄% Ant visų knygelių sąskaitų

Štai nariams teikiamas mūsų pilnas patarnavimas:

- * Vacation Club
- * College Bonus Savings
- * Home Mortgage Loans
- * Home Improvement Loans
- * Christmas Club
- * Insured Family Savings
- * Notary Public Service
- * Free community rooms for your organiz'n meetings
- * Cash checks and pay all family bills with our spec'l money order checks. No
- * service charge to members
- * Sell & redeem U.S. Bonds
- * Two large free park'g lots
- * Save-by-Mail Kits
- * Travelers' Checks
- * Safe Deposit Boxes

Chicago Savings and Loan Assn.

6245 SO. WESTERN AVE.

TEL. GR 6-7575

HOURS:

Pirmad. 12:00 P.M. - 8:00 P.M. Ketvirtad. 9:00 A.M. - 8:00 P.M.
Antrad. 9:00 A.M. - 4:00 P.M. Penktad. 9:00 A.M. - 8:00 P.M.
Trečiad. Uždyta visa d. Šeštad. 9:00 A.M. - 12:30 P.M.

PENKI ŠIMTAI METŲ PIRMAM LIETUVOS TEISYNUI

J. DAINAUSKAS

1468 m. Lietuvos valdovas Kazimieras Jogailaitis, "pasitaręs su Lietuvos D. K. kunigaikščiais, ponų taryba ir visa visuomene", paskelbė, atskiro pavadinimo neturintį raštą, apimantį baudžiamosios, civilinės bei administracinės teisės ir teisenos nuostatus. Dabar tas dokumentas vadinamas Kazimiero Teisynu. Jo originalo, arba bent autentiško jo teksto neišliko. Yra žinomi tik trys XVI a. nuorašai, atrasti XIX a. Jis "rašytas ir duotas Vilniuje, vasario 29 d. indikto 1". Pastarasis nurodymas, kurį laiką klaidino to teisyno datos įskaitymą, pradžioje manant, kad jis buvo paskelbtas 1464, 1480 ar 1492 m. Tik 1846 m. buvo nustatyta, kad tas indiktas (nuo lot. "indicare" — chronologijos nustatymo būdas, vartotas senovės ir viduramžių laikais) atitinka 1468 metus. Tada Kazimieras buvo Vilniuje ir tuo metu ten buvo susirinkęs seimas. Dėl skiriamųjų ženklų nebuvimo, tą tekstą paskelbusieji, kiek skirtingai buvo sunumeravę (A.T. Dzialynskis 1841 m. jį suskirstė į 28 straipsnius, gi I. Grigorovič 1846 m. — į 25 str. pirmą eilę prisilaikydamas logiško straipsnių turinio). Visas Kazimiero Teisyno tekstas apima 4 nepilnus puslapius.

Teisynas, išaugęs iš savo papročio

Rašytinės teisės atsiradimas — tai valstybės subrendimo rodiklis. Kazimiero Teisynas nebuvo pirmasis teisinis aktas Lietuvos valstybėje. Turime ir iš XIV — XV a. įvairių privilegijų tekstus, liečiančius valstybės vidaus gyvenimą. Tai buvo pirmieji rašytiniai Lietuvos teisės nuostatai, konkretiems viešojo gyvenimo klausimams normuoti. Laikui bėgant, iškilo reikalingas turėti savo, specialų, teismų praktikai skirtą rinkinį, apimantį visų pirma baudžiamąją teisę, arba bent jos minimumą.

Iš 1447 m. Kazimiero privilegijos Lietuvai matyti, jog teismų praktikoje buvo vadovaujamasi lietuvių paprotine teise. Kazimiero Teisynas neturįs savyje kokių atneštinių santvarkos ir teisės dalykų rinkinį. Tai neabejotina į sistemą suvestoji Lietuvos teismų praktika, išaugusi iš mūsų paprotinės teisės.

Nusikaltimas — žala visuomenei

Teisynas veikė visoje L.D.K. stybėje. Jis galiojo iki pirmojo (1529 m.) Lietuvos Statuto priėmimo. Jis buvo skirtas žemvaldžiams didikams, kurie jau turėjo teisę savo valdinius — bajorus bei valstiečius. Tai teisenos normos, kokias bausmes (dideiškai savo valdiniams) gali skirti ir kaip tas bausmes nustatyti. Tik tų normų, tikrumoje, buvo nedaug. Gyvenimo reikalams teismui pačiam reikėjo jas kurti.

Teisynas jau aiškiai nustato, kad kiekvienas nusikaltimas daro žalą ne tik nukentėjusiam, bet ir visuomenei. Nors valdovo pareigūnai nusikaltėlių negaudė ir kiekvieną nusikaltimą žiūrėjo kaip į gincą, "kovą" tarp ieškovo ir atsakovo, tačiau teismas, priteisęs ieškinį nukentėjusiam, dar baudavo nusikaltėlį bauda teismui, t.y. valdovui, valstybei. Pagal Teisyną už savo darbus atsako kiekvienas žmogus individualiai, o ne jo šeima ar giminė, — nedarant skirtumo tarp žmonių. Žmona bei veikai atsako patys, savo turtu, jei žinojo apie nusikaltimą, bet vaikai jaunesni kaip 7 metų, kad ir žinotų, neatsako.

Kai kas iš ano meto teisės normų

80 proc. Teisyno, turinio sudaro materialinės bei procesualinės teisės normos, liečiančios vagystę, svetimo turto pasisavinimą.

Vagystė ir skiriamoji už ją bausmė yra nevienoda. Tai priklausė nuo voginio vertės, nuo to, ar pirmą kartą vogė ar pakartotinai, ar pagautas su voginiu, ar tik prisipažino vogęs. Jei vogė pirmą kartą ir voginio vertė mažesnė kaip pusė kapos grašių (t.y. 30 grašių) — moka baudą. "O kas pavogs daugiau kaip pusę kapos arba karvę, tą pakarti". Nustatant voginio vertę, arklys prilyginamas 2 karvėms arba 2 karpoms grašių. Bajoras, vagies ponas, dalyvavęs vogime ar dėl jo susitaręs, atsako kaip vagis. Didelę svarbą sudaro atlyginimas už vagies padarytą nuostolį. Yra skirtumas tarp pasiturinčio vagies ir beturčio. Voginys atitenka teisėjui, gi vagis nukentėjusiam atlygina iš savo turto. Jei vagis už smulkia vagystę neturi kuo atlyginti, tai pagautas su voginiu, jis pakariamas, o nuostolius padengia žmonos ir vaikų nelaisvė. Šiuo atveju šeimos narių atsakomybė civilinė, ne baudžiamoji. Lietuvoje, Teisyno paskelbimo metu, dar nebuvo sprendimų vykdytojų. Teismas tik sprendė kaltę ir skyrė bausmę. Jei jis pasmerkė nužudyti, tai kaltininkas išduodamas išskovui, kuris turėjęs pats vagį nužudyti. Ieškovas negalėjo atsipirkimo imti arba vagį pavergti. Tokį ieškovą už susitarimą su vagimi teismas baustų, nes kartų kuo nors kitu niekas negalėjo pakeisti.

Civilinei teisei priskirtini trys straipsniai, liečiantieji žemės valdymą ir kylančius dėl jo ginčus, o taip pat ir savivališką miško kirtimą. Atskiras straipsnis aptaria arklų priklydimą bei radinius, reikalaujamas apie tai paskelbti apylinkėje. "Jeigu kas radinį paslėps, norėdamas pasisavinti, ir tai bus įrodyta, tas toksai pat vagis, kaip ir kitas". Pasikultinis straipsnis priklauso administracinei teisei. Jame reikalaujama tiltus taisyti ir grasoma tūkstantio grašių bauda.

Lyginant Teisyną su kitų kraštų to laiko teisiniais nuostatais neabejotina, kad jis yra humaniškesnis negu pvz. toks 50 metų vėliau Vokietijos imperatoriaus paskelbtas t.v. "Codea Carolina".

● **Septynių dešimčių metų amžiaus susilaukė (lapkr. 23) buvusi Lietuvos valstybinio dramos teatro aktorė Emilija Griekiečiųtė.** Baigusį dramos studiją prie paties teatro, buvo įjungta į dramos teatro personalą 1929 metais ir pasiliko jame iki 1940 metų. Vaidino daugiausia pagalbinės roles. Vėliau yra dalyvavusi ir Vilniaus dramos teatre, kur, būdama ir pensininkė, retkarčiais pasirodanti.

PARDUODAMI
IS MODELINIŲ NAMŲ BALDAI
30% iki 50% nuolaida. Galima pirkti dalimis ir išmokėtinai.
SOUTHWEST FURNITURE CO.
6200 S. Western, Tel. GR 6-4421

A. ABALL ROOFING CO.

Isteigta prieš 49 metus
Dengiamo visų rūšių stogus. Taisome arba dedame naujus kaminus, rinas, nutekamuosius vamzdžius. Dėžinė iš lauko. Taisome mūrą "tuck-pointing". Pilnai apsidraudę. Visas darbas garantuojamas.

LA 1-6047 arba PO 2-8778

Apskaičiavimai nemokamai
Skambinkite bet kuriuo laiku

MOVING

Apdraustas perkraustymas
Įvairių atstumų.

A. VILIMAS
823 WEST 34th PLACE
Tel. — FRontier 6-1882

LIETUVYBĖS ŠVYTURYS

Kun. Antano Staniukyno 50-tąsias mirties metines minint

ANTANAS KUČAS

Kun. Antano Staniukyno paminklas prie šv. Kazimiero seserų motiniškojo namo Chicagoje.

Mokykla yra pasirošimas į gyvenimą, bet gyvenimas yra pasirošimas į amžinybę. (Iš kun. Staniukyno užrašų.)

Pradžioje šio šimtmečio Amerikoje buvo jau daug lietuvių. Jie buvo įsisteigę apie 40 lietuviškų parapijų ir šiek tiek mokyklų. Tačiau beveik neturėjo mokytojų. Nusizūrėję į airių, vokiečių, lenkų mokyklas, kur mokė seserys vienuolės ir lietuvių kunigai galvojo apie tokias savas vienuoles.

Ir štai, 1904 m. į Ameriką atvyko labai mokytas lietuvis kunigas, teologijos daktaras, Antanas Staniukynas. Harrisburgo vyskupas John W. Shanahan tuojau jam pavedė valdyti nedidelę lietuvių parapiją Mt. Carmel, Pa. Netrukus į jį nukrypo veiklesnių kunigų žvilgsniai ir pavesta jam organizuoti lietuvių seserų vienuolyną mokytojoms ruošti. Reikėjo pradėti iš nieko. Kun. Staniukynas to uždavinio nepabūgo, nes jis tuojuo pastebėjo, kad be lietuviškų mokyklų mūsų vaikų nautautės. Nebaidė jo nė vtrgas, nes prie jo buvo pripratus. Jis tuojuo sumetė planą — eiti į kiekvienus namus, kur tik gyveno lietuviai, rinkti aukų.

Po trejų metų jau buvo įsteigtas šv. Kazimiero seserų vienuolynas ir 1908 m. sausio 6 d. Mt. Carmely atsidarė pirmoji seserų kazimieriečių mokykla. Didėjo seserų būrelis, mokyklos, ir išaugo Chicagoje (1911) motiniški namai. Viskas iš suelgetautų aukų. Viskas aukojama Dievo garbei ir Tėvynės labui.

Talkon jis mokėjo sutraukti visus lietuvius. Jis buvo vienas iš Amerikos lietuvių katalikų federacijos steigėjų (1906); jis suorganizavo Kunigų Vienybę ir prabėsis likę nedaug. Tačiau pasididėjo leisti laikraštį "Draugą" (1909); pagalbon jis Amerikon partaučių ateiviais ir pagalvokime, silkvietė Tėvus Marjonus (1913). kiek mes dabar turėtume naujų mokykloms vadovėlių išsirašę iš ateivių ir lituanistinių mokyklų, Lietuvos ir pats skaitymams par- jeigu nebūtume turėję nei Staruošė lietuviškas chrestomatijas, niukynų, nei Navickų.

Šiandien kai kas nudūsauja, kad Amerikos lietuviuose lietuvių- gijos steigėjų (1906); jis suor- gacijai Kunigų Vienybę ir pra- bėsis likę nedaug. Tačiau pasididėjo leisti laikraštį "Draugą" (1909); pagalbon jis Amerikon par- taučių ateiviais ir pagalvokime, silkvietė Tėvus Marjonus (1913). kiek mes dabar turėtume naujų mokykloms vadovėlių išsirašę iš ateivių ir lituanistinių mokyklų, Lietuvos ir pats skaitymams pa- jeigu nebūtume turėję nei Staruošė lietuviškas chrestomatijas, niukynų, nei Navickų.

Šiandien kai kas nudūsauja, kad Amerikos lietuviuose lietuvių- gijos steigėjų (1906); jis suor- gacijai Kunigų Vienybę ir pra- bėsis likę nedaug. Tačiau pasididėjo leisti laikraštį "Draugą" (1909); pagalbon jis Amerikon par- taučių ateiviais ir pagalvokime, silkvietė Tėvus Marjonus (1913). kiek mes dabar turėtume naujų mokykloms vadovėlių išsirašę iš ateivių ir lituanistinių mokyklų, Lietuvos ir pats skaitymams pa- jeigu nebūtume turėję nei Staruošė lietuviškas chrestomatijas, niukynų, nei Navickų.

Šiandien kai kas nudūsauja, kad Amerikos lietuviuose lietuvių- gijos steigėjų (1906); jis suor- gacijai Kunigų Vienybę ir pra- bėsis likę nedaug. Tačiau pasididėjo leisti laikraštį "Draugą" (1909); pagalbon jis Amerikon par- taučių ateiviais ir pagalvokime, silkvietė Tėvus Marjonus (1913). kiek mes dabar turėtume naujų mokykloms vadovėlių išsirašę iš ateivių ir lituanistinių mokyklų, Lietuvos ir pats skaitymams pa- jeigu nebūtume turėję nei Staruošė lietuviškas chrestomatijas, niukynų, nei Navickų.

Šiandien kai kas nudūsauja, kad Amerikos lietuviuose lietuvių- gijos steigėjų (1906); jis suor- gacijai Kunigų Vienybę ir pra- bėsis likę nedaug. Tačiau pasididėjo leisti laikraštį "Draugą" (1909); pagalbon jis Amerikon par- taučių ateiviais ir pagalvokime, silkvietė Tėvus Marjonus (1913). kiek mes dabar turėtume naujų mokykloms vadovėlių išsirašę iš ateivių ir lituanistinių mokyklų, Lietuvos ir pats skaitymams pa- jeigu nebūtume turėję nei Staruošė lietuviškas chrestomatijas, niukynų, nei Navickų.

Šiandien kai kas nudūsauja, kad Amerikos lietuviuose lietuvių- gijos steigėjų (1906); jis suor- gacijai Kunigų Vienybę ir pra- bėsis likę nedaug. Tačiau pasididėjo leisti laikraštį "Draugą" (1909); pagalbon jis Amerikon par- taučių ateiviais ir pagalvokime, silkvietė Tėvus Marjonus (1913). kiek mes dabar turėtume naujų mokykloms vadovėlių išsirašę iš ateivių ir lituanistinių mokyklų, Lietuvos ir pats skaitymams pa- jeigu nebūtume turėję nei Staruošė lietuviškas chrestomatijas, niukynų, nei Navickų.

Šiandien kai kas nudūsauja, kad Amerikos lietuviuose lietuvių- gijos steigėjų (1906); jis suor- gacijai Kunigų Vienybę ir pra- bėsis likę nedaug. Tačiau pasididėjo leisti laikraštį "Draugą" (1909); pagalbon jis Amerikon par- taučių ateiviais ir pagalvokime, silkvietė Tėvus Marjonus (1913). kiek mes dabar turėtume naujų mokykloms vadovėlių išsirašę iš ateivių ir lituanistinių mokyklų, Lietuvos ir pats skaitymams pa- jeigu nebūtume turėję nei Staruošė lietuviškas chrestomatijas, niukynų, nei Navickų.

Šiandien kai kas nudūsauja, kad Amerikos lietuviuose lietuvių- gijos steigėjų (1906); jis suor- gacijai Kunigų Vienybę ir pra- bėsis likę nedaug. Tačiau pasididėjo leisti laikraštį "Draugą" (1909); pagalbon jis Amerikon par- taučių ateiviais ir pagalvokime, silkvietė Tėvus Marjonus (1913). kiek mes dabar turėtume naujų mokykloms vadovėlių išsirašę iš ateivių ir lituanistinių mokyklų, Lietuvos ir pats skaitymams pa- jeigu nebūtume turėję nei Staruošė lietuviškas chrestomatijas, niukynų, nei Navickų.

Šiandien kai kas nudūsauja, kad Amerikos lietuviuose lietuvių- gijos steigėjų (1906); jis suor- gacijai Kunigų Vienybę ir pra- bėsis likę nedaug. Tačiau pasididėjo leisti laikraštį "Draugą" (1909); pagalbon jis Amerikon par- taučių ateiviais ir pagalvokime, silkvietė Tėvus Marjonus (1913). kiek mes dabar turėtume naujų mokykloms vadovėlių išsirašę iš ateivių ir lituanistinių mokyklų, Lietuvos ir pats skaitymams pa- jeigu nebūtume turėję nei Staruošė lietuviškas chrestomatijas, niukynų, nei Navickų.

Šiandien kai kas nudūsauja, kad Amerikos lietuviuose lietuvių- gijos steigėjų (1906); jis suor- gacijai Kunigų Vienybę ir pra- bėsis likę nedaug. Tačiau pasididėjo leisti laikraštį "Draugą" (1909); pagalbon jis Amerikon par- taučių ateiviais ir pagalvokime, silkvietė Tėvus Marjonus (1913). kiek mes dabar turėtume naujų mokykloms vadovėlių išsirašę iš ateivių ir lituanistinių mokyklų, Lietuvos ir pats skaitymams pa- jeigu nebūtume turėję nei Staruošė lietuviškas chrestomatijas, niukynų, nei Navickų.

Šiandien kai kas nudūsauja, kad Amerikos lietuviuose lietuvių- gijos steigėjų (1906); jis suor- gacijai Kunigų Vienybę ir pra- bėsis likę nedaug. Tačiau pasididėjo leisti laikraštį "Draugą" (1909); pagalbon jis Amerikon par- taučių ateiviais ir pagalvokime, silkvietė Tėvus Marjonus (1913). kiek mes dabar turėtume naujų mokykloms vadovėlių išsirašę iš ateivių ir lituanistinių mokyklų, Lietuvos ir pats skaitymams pa- jeigu nebūtume turėję nei Staruošė lietuviškas chrestomatijas, niukynų, nei Navickų.

Šiandien kai kas nudūsauja, kad Amerikos lietuviuose lietuvių- gijos steigėjų (1906); jis suor- gacijai Kunigų Vienybę ir pra- bėsis likę nedaug. Tačiau pasididėjo leisti laikraštį "Draugą" (1909); pagalbon jis Amerikon par- taučių ateiviais ir pagalvokime, silkvietė Tėvus Marjonus (1913). kiek mes dabar turėtume naujų mokykloms vadovėlių išsirašę iš ateivių ir lituanistinių mokyklų, Lietuvos ir pats skaitymams pa- jeigu nebūtume turėję nei Staruošė lietuviškas chrestomatijas, niukynų, nei Navickų.

Šiandien kai kas nudūsauja, kad Amerikos lietuviuose lietuvių- gijos steigėjų (1906); jis suor- gacijai Kunigų Vienybę ir pra- bėsis likę nedaug. Tačiau pasididėjo leisti laikraštį "Draugą" (1909); pagalbon jis Amerikon par- taučių ateiviais ir pagalvokime, silkvietė Tėvus Marjonus (1913). kiek mes dabar turėtume naujų mokykloms vadovėlių išsirašę iš ateivių ir lituanistinių mokyklų, Lietuvos ir pats skaitymams pa- jeigu nebūtume turėję nei Staruošė lietuviškas chrestomatijas, niukynų, nei Navickų.

Šiandien kai kas nudūsauja, kad Amerikos lietuviuose lietuvių- gijos steigėjų (1906); jis suor- gacijai Kunigų Vienybę ir pra- bėsis likę nedaug. Tačiau pasididėjo leisti laikraštį "Draugą" (1909); pagalbon jis Amerikon par- taučių ateiviais ir pagalvokime, silkvietė Tėvus Marjonus (1913). kiek mes dabar turėtume naujų mokykloms vadovėlių išsirašę iš ateivių ir lituanistinių mokyklų, Lietuvos ir pats skaitymams pa- jeigu nebūtume turėję nei Staruošė lietuviškas chrestomatijas, niukynų, nei Navickų.

Šiandien kai kas nudūsauja, kad Amerikos lietuviuose lietuvių- gijos steigėjų (1906); jis suor- gacijai Kunigų Vienybę ir pra- bėsis likę nedaug. Tačiau pasididėjo leisti laikraštį "Draugą" (1909); pagalbon jis Amerikon par- taučių ateiviais ir pagalvokime, silkvietė Tėvus Marjonus (1913). kiek mes dabar turėtume naujų mokykloms vadovėlių išsirašę iš ateivių ir lituanistinių mokyklų, Lietuvos ir pats skaitymams pa- jeigu nebūtume turėję nei Staruošė lietuviškas chrestomatijas, niukynų, nei Navickų.

Šiandien kai kas nudūsauja, kad Amerikos lietuviuose lietuvių- gijos steigėjų (1906); jis suor- gacijai Kunigų Vienybę ir pra- bėsis likę nedaug. Tačiau pasididėjo leisti laikraštį "Draugą" (1909); pagalbon jis Amerikon par- taučių ateiviais ir pagalvokime, silkvietė Tėvus Marjonus (1913). kiek mes dabar turėtume naujų mokykloms vadovėlių išsirašę iš ateivių ir lituanistinių mokyklų, Lietuvos ir pats skaitymams pa- jeigu nebūtume turėję nei Staruošė lietuviškas chrestomatijas, niukynų, nei Navickų.

Šiandien kai kas nudūsauja, kad Amerikos lietuviuose lietuvių- gijos steigėjų (1906); jis suor- gacijai Kunigų Vienybę ir pra- bėsis likę nedaug. Tačiau pasididėjo leisti laikraštį "Draugą" (1909); pagalbon jis Amerikon par- taučių ateiviais ir pagalvokime, silkvietė Tėvus Marjonus (1913). kiek mes dabar turėtume naujų mokykloms vadovėlių išsirašę iš ateivių ir lituanistinių mokyklų, Lietuvos ir pats skaitymams pa- jeigu nebūtume turėję nei Staruošė lietuviškas chrestomatijas, niukynų, nei Navickų.

Šiandien kai kas nudūsauja, kad Amerikos lietuviuose lietuvių- gijos steigėjų (1906); jis suor- gacijai Kunigų Vienybę ir pra- bėsis likę nedaug. Tačiau pasididėjo leisti laikraštį "Draugą" (1909); pagalbon jis Amerikon par- taučių ateiviais ir pagalvokime, silkvietė Tėvus Marjonus (1913). kiek mes dabar turėtume naujų mokykloms vadovėlių išsirašę iš ateivių ir lituanistinių mokyklų, Lietuvos ir pats skaitymams pa- jeigu nebūtume turėję nei Staruošė lietuviškas chrestomatijas, niukynų, nei Navickų.

Šiandien kai kas nudūsauja, kad Amerikos lietuviuose lietuvių- gijos steigėjų (1906); jis suor- gacijai Kunigų Vienybę ir pra- bėsis likę nedaug. Tačiau pasididėjo leisti laikraštį "Draugą" (1909); pagalbon jis Amerikon par- taučių ateiviais ir pagalvokime, silkvietė Tėvus Marjonus (1913). kiek mes dabar turėtume naujų mokykloms vadovėlių išsirašę iš ateivių ir lituanistinių mokyklų, Lietuvos ir pats skaitymams pa- jeigu nebūtume turėję nei Staruošė lietuviškas chrestomatijas, niukynų, nei Navickų.

Šiandien kai kas nudūsauja, kad Amerikos lietuviuose lietuvių- gijos steigėjų (1906); jis suor- gacijai Kunigų Vienybę ir pra- bėsis likę nedaug. Tačiau pasididėjo leisti laikraštį "Draugą" (1909); pagalbon jis Amerikon par- taučių ateiviais ir pagalvokime, silkvietė Tėvus Marjonus (1913). kiek mes dabar turėtume naujų mokykloms vadovėlių išsirašę iš ateivių ir lituanistinių mokyklų, Lietuvos ir pats skaitymams pa- jeigu nebūtume turėję nei Staruošė lietuviškas chrestomatijas, niukynų, nei Navickų.

Šiandien kai kas nudūsauja, kad Amerikos lietuviuose lietuvių- gijos steigėjų (1906); jis suor- gacijai Kunigų Vienybę ir pra- bėsis likę nedaug. Tačiau pasididėjo leisti laikraštį "Draugą" (1909); pagalbon jis Amerikon par- taučių ateiviais ir pagalvokime, silkvietė Tėvus Marjonus (1913). kiek mes dabar turėtume naujų mokykloms vadovėlių išsirašę iš ateivių ir lituanistinių mokyklų, Lietuvos ir pats skaitymams pa- jeigu nebūtume turėję nei Staruošė lietuviškas chrestomatijas, niukynų, nei Navickų.

Šiandien kai kas nudūsauja, kad Amerikos lietuviuose lietuvių- gijos steigėjų (1906); jis suor- gacijai Kunigų Vienybę ir pra- bėsis likę nedaug. Tačiau pasididėjo leisti laikraštį "Draugą" (1909); pagalbon jis Amerikon par- taučių ateiviais ir pagalvokime, silkvietė Tėvus Marjonus (1913). kiek mes dabar turėtume naujų mokykloms vadovėlių išsirašę iš ateivių ir lituanistinių mokyklų, Lietuvos ir pats skaitymams pa- jeigu nebūtume turėję nei Staruošė lietuviškas chrestomatijas, niukynų, nei Navickų.

Šiandien kai kas nudūsauja, kad Amerikos lietuviuose lietuvių- gijos steigėjų (1906); jis suor- gacijai Kunigų Vienybę ir pra- bėsis likę nedaug. Tačiau pasididėjo leisti laikraštį "Draugą" (1909); pagalbon jis Amerikon par- taučių ateiviais ir pagalvokime, silkvietė Tėvus Marjonus (1913). kiek mes dabar turėtume naujų mokykloms vadovėlių išsirašę iš ateivių ir lituanistinių mokyklų, Lietuvos ir pats skaitymams pa- jeigu nebūtume turėję nei Staruošė lietuviškas chrestomatijas, niukynų, nei Navickų.

Šiandien kai kas nudūsauja, kad Amerikos lietuviuose lietuvių- gijos steigėjų (1906); jis suor- gacijai Kunigų Vienybę ir pra- bėsis likę nedaug. Tačiau pasididėjo leisti laikraštį "Draugą" (1909); pagalbon jis Amerikon par- taučių ateiviais ir pagalvokime, silkvietė Tėvus Marjonus (1913). kiek mes dabar turėtume naujų mokykloms vadovėlių išsirašę iš ateivių ir lituanistinių mokyklų, Lietuvos ir pats skaitymams pa- jeigu nebūtume turėję nei Staruošė lietuviškas chrestomatijas, niukynų, nei Navickų.

Šiandien kai kas nudūsauja, kad Amerikos lietuviuose lietuvių- gijos steigėjų (1906); jis suor- gacijai Kunigų Vienybę ir pra- bėsis likę nedaug. Tačiau pasididėjo leisti laikraštį "Draugą" (1909); pagalbon jis Amerikon par- taučių ateiviais ir pagalvokime, silkvietė Tėvus Marjonus (1913). kiek mes dabar turėtume naujų mokykloms vadovėlių išsirašę iš ateivių ir lituanistinių mokyklų, Lietuvos ir pats skaitymams pa- jeigu nebūtume turėję nei Staruošė lietuviškas chrestomatijas, niukynų, nei Navickų.

Šiandien kai kas nudūsauja, kad Amerikos lietuviuose lietuvių- gijos steigėjų (1906); jis suor- gacijai Kunigų Vienybę ir pra- bėsis likę nedaug. Tačiau pasididėjo leisti laikraštį "Draugą" (1909); pagalbon jis Amerikon par- taučių ateiviais ir pagalvokime, silkvietė Tėvus Marjonus (1913). kiek mes dabar turėtume naujų mokykloms vadovėlių išsirašę iš ateivių ir lituanistinių mokyklų, Lietuvos ir pats skaitymams pa- jeigu nebūtume turėję nei Staruošė lietuviškas chrestomatijas, niukynų, nei Navickų.

Šiandien kai kas nudūsauja, kad Amerikos lietuviuose lietuvių- gijos steigėjų (1906); jis suor- gacijai Kunigų Vienybę ir pra- bėsis likę nedaug. Tačiau pasididėjo leisti laikraštį "Draugą" (1909); pagalbon jis Amerikon par- taučių ateiviais ir pagalvokime, silkvietė Tėvus Marjonus (1913). kiek mes dabar turėtume naujų mokykloms vadovėlių išsirašę iš ateivių ir lituanistinių mokyklų, Lietuvos ir pats skaitymams pa- jeigu nebūtume turėję nei Staruošė lietuviškas chrestomatijas, niukynų, nei Navickų.

Šiandien kai kas nudūsauja, kad Amerikos lietuviuose lietuvių- gijos steigėjų (1906); jis suor- gacijai Kunigų Vienybę ir pra- bėsis likę nedaug. Tačiau pasididėjo leisti laikraštį "Draugą" (1909); pagalbon jis Amerikon par- taučių ateiviais ir pagalvokime, silkvietė Tėvus Marjonus (1913). kiek mes dabar turėtume naujų mokykloms vadovėlių išsirašę iš ateivių ir lituanistinių mokyklų, Lietuvos ir pats skaitymams pa- jeigu nebūtume turėję nei Staruošė lietuviškas chrestomatijas, niukynų, nei Navickų.

Šiandien kai kas nudūsauja, kad Amerikos lietuviuose lietuvių- gijos steigėjų (1906); jis suor- gacijai Kunigų Vienybę ir pra- bėsis likę nedaug. Tačiau pasididėjo leisti laikraštį "Draugą" (1909); pagalbon jis Amerikon par- taučių ateiviais ir pagalvokime, silkvietė Tėvus Marjonus (1913). kiek mes dabar turėtume naujų mokykloms vadovėlių išsirašę iš ateivių ir lituanistinių mokyklų, Lietuvos ir pats skaitymams pa- jeigu nebūtume turėję nei Staruošė lietuviškas chrestomatijas, niukynų, nei Navickų.

Šiandien kai kas nudūsauja, kad Amerikos lietuviuose lietuvių- gijos steigėjų (1906); jis suor- gacijai Kunigų Vienybę ir pra- bėsis likę nedaug. Tačiau pasididėjo leisti laikraštį "Draugą" (1909); pagalbon jis Amerikon par- taučių ateiviais ir pagalvokime, silkvietė Tėvus Marjonus (1913). kiek mes dabar turėtume naujų mokykloms vadovėlių išsirašę iš ateivių ir lituanistinių mokyklų, Lietuvos ir pats skaitymams pa- jeigu nebūtume turėję nei Staruošė lietuviškas chrestomatijas, niukynų, nei Navickų.

Šiandien kai kas nudūsauja, kad Amerikos lietuviuose lietuvių- gijos steigėjų (1906); jis suor- gacijai Kunigų Vienybę ir pra- bėsis likę nedaug. Tačiau pasididėjo leisti laikraštį "Draugą" (1909); pagalbon jis Amerikon par- taučių ateiviais ir pagalvokime, silkvietė Tėvus Marjonus (1913). kiek mes dabar turėtume naujų mokykloms vadovėlių išsirašę iš ateivių ir lituanistinių mokyklų, Lietuvos ir pats skaitymams pa- jeigu nebūtume turėję nei Staruošė lietuviškas chrestomatijas, niukynų, nei Navickų.

Šiandien kai kas nudūsauja, kad Amerikos lietuviuose lietuvių- gijos steigėjų (1906); jis suor- gacijai Kunigų Vienybę ir pra- bėsis likę nedaug. Tačiau pasididėjo leisti laikraštį "Draugą" (1909); pagalbon jis Amerikon par- taučių ateiviais ir pagalvokime, silkvietė Tėvus Marjonus (1913). kiek mes dabar turėtume naujų mokykloms vadovėlių išsirašę iš ateivių ir lituanistinių mokyklų, Lietuvos ir pats skaitymams pa- jeigu nebūtume turėję nei Staruošė lietuviškas chrestomatijas, niukynų, nei Navickų.

Šiandien kai kas nudūsauja, kad Amerikos lietuviuose lietuvių- gijos steigėjų (1906); jis suor- gacijai Kunigų Vienybę ir pra- bėsis likę nedaug. Tačiau pasididėjo leisti laikraštį "Draugą" (1909); pagalbon jis Amerikon par- taučių ateiviais ir pagalvokime, silkvietė Tėvus Marjonus (1913). kiek mes dabar turėtume naujų mokykloms vadovėlių išsirašę iš ateivių ir lituanistinių mokyklų, Lietuvos ir pats skaitymams pa- jeigu nebūtume turėję nei Staruošė lietuviškas chrestomatijas, niukynų, nei Navickų.

Šiandien kai kas nudūsauja, kad Amerikos lietuviuose lietuvių- gijos steigėjų (1906); jis suor- gacijai Kunigų Vienybę ir pra- bėsis likę nedaug. Tačiau pasididėjo leisti laikraštį "Draugą" (1909); pagalbon jis Amerikon par- taučių ateiviais ir pagalvokime, silkvietė Tėvus Marjonus (1913). kiek mes dabar turėtume naujų mokykloms vadovėlių išsirašę iš ateivių ir lituanistinių mokyklų, Lietuvos ir pats skaitymams pa- jeigu nebūtume turėję nei Staruošė lietuviškas chrestomatijas, niukynų, nei Navickų.

Šiandien kai kas nudūsauja, kad Amerikos lietuviuose lietuvių- gijos steigėjų (1906); jis suor- gacijai Kunigų Vienybę ir pra- bėsis likę nedaug. Tačiau pasididėjo leisti laikraštį "Draugą" (1909); pagalbon jis Amerikon par- taučių ateiviais ir pagalvokime, silkvietė Tėvus Marjonus (1913). kiek mes dabar turėtume naujų mokykloms vadovėlių išsirašę iš ateivių ir lituanistinių mokyklų, Lietuvos ir pats skaitymams pa- jeigu nebūtume turėję nei Staruošė lietuviškas chrestomatijas, niukynų, nei Navickų.

Šiandien kai kas nudūsauja, kad Amerikos lietuviuose lietuvių- gijos steigėjų (1906); jis suor- gacijai Kunigų Vienybę ir pra- bėsis likę nedaug. Tačiau pasididėjo leisti laikraštį "Draugą" (1909); pagalbon jis Amerikon par- taučių ateiviais ir pagalvokime, silkvietė Tėvus Marjonus (1913). kiek mes dabar turėtume naujų mokykloms vadovėlių išsirašę iš ateivių ir lituanistinių mokyklų, Lietuvos ir pats skaitymams pa- jeigu nebūtume turėję nei Staruošė lietuviškas chrestomatijas, niukynų, nei Navickų.

Šiandien kai kas nudūsauja, kad Amerikos lietuviuose lietuvių- gijos steigėjų (1906); jis suor- gacijai Kunigų Vienybę ir pra- bėsis likę nedaug. Tačiau pasididėjo leisti laikraštį "Draugą" (1909); pagalbon jis Amerikon par- taučių ateiviais ir pagalvokime, silkvietė Tėvus Marjonus (1913). kiek mes dabar turėtume naujų mokykloms vadovėlių išsirašę iš ateivių ir lituanistinių mokyklų, Lietuvos ir pats skaitymams pa- jeigu nebūtume turėję nei Staruošė lietuviškas chrestomatijas, niukynų, nei Navickų.

Šiandien kai kas

NAUJI LEIDINIAI

Jau išleistas Lietuvių katalikų mokslo akademijos ketvirtasis "Metraštis"

Siomis dienomis Romoje, Italijoje, baigtas spausdinti naujas, tikrai didžiulis 625 psl. apimties Lietuvių katalikų mokslo akademijos IV-sis METRAŠTIS, redaguotas popiežiaus Grigaliaus Didžiojo universiteto profesorius kun. dr. Antano Luimos, SJ "METRAŠTYJE" duodama net kelios platesnės apimties mokslinės studijos įvairiais klausimais. Istorikas Juozas Jakštas, gyvenantis Clevelande, JAV -se, pateikia "Zvilgsnį į Mažosios Lietuvos istoriografiją", nurodymams pačius naujausius veikalus, liečiančius Mažosios Lietuvos istoriją ir kitus šaltinius. Ypatingo dėmesio susilaukia Barbaros Vileišytės studija "Kultūrinė Seinų spaustuvės veikla" (1906 - 1915 metais), kurioje autorė gyvenanti Varšuvoje kruopščiai surinko visus prieinamus dokumentus ir šaltinius, liečiančius Seinų spaustuvės išsivystymo genezę ir jos įsteigimą, spaustuvės leidinius, bendradarbius, kultūrinę veiklą ir jos reikšmę lietuvių tautiniam bei religiniam atgimimui. Seinų spaustuvės steigėjų kunigų Laukūčio, Dvaranausko ir Narjausko pastangos davė gražiausių vaisių. Seinų ir palčios apylinkės gyvenitojų išmoko skaityti laikraščius ir knygas bei pamilo rašytą lietuvišką žodį. Be spaudimo katalikiško laikraščio "Šaltinio", buvo šia leidžiamas ir religinio turinio knygos bei mokslo populiarizacijos leidiniai. Iš viso, kaip rodo pridėta spaustuvės leidinių bibliografija.

Seinų spaustuvė 1906 - 15 metų laikotarpyje lietuvių visuomenę davė daugiau kaip tris šimtus įvairių leidinių.

Lietuvių Katalikų mokslo akademijos IV "Metraštis" toliau duodama per 150 puslapių Antano Luimos studiją "Lietuvos miškai ir jų ūkis" 1918 metų laikotarpyje, kritiškai įvertinant visus turimus statistinius duomenis. Lietuvos pranciškonų istorikas kun. dr. Viktoras Gidžiūnas, dabar gyvenantis New Yorke, duoda plačią apybraižą "Augustinai Lietuvoje", išskeldamas jų reikšmę ir veiklą nuo pat jų įsteigimo Lietuvoje. Antra lietuvių profesorius Grigalius Didžiojo universitete Romoje, dr. Paulius Rabikauskas, J.S. "Metraštis" teikia gausios medžiagos senoji Vilniaus universiteto istorijai paskelbdamas Vilniaus Kolegijos nuosavybės, teisčių ir privilegijų dokumentus nuo 1573 metų. "Metraštis" studijų eilė baigiamą kun. Jono Reitelaičio išsamia istorine apybraiža apie Kalvarijos miestą ir apskrį, kurios pirmoji dalis buvo atspausdinta Lietuvių katalikų mokslo akademijos III-me "Metraštis" 1967 metais.

Lietuvių katalikų mokslo akademijos IV-sis Metraštis baigiamas praėj. met. mirusių Akademijos narių nekrologais. Kun. Jonas Duoba MIC čia pateikia išsamias dvejų žymių Lietuvių Marjono vienuolio narių biografijas: Europos lietuvių vyskupo Prano Brazio ir kun. dr. Kazimiero Rėklaičio. Abu žymieji lietuvių dvasinio gyvenimo atstovai, mirę 1967 metais Romoje, daug nusipelnė lietuvių tautai. Bažnyčiai ir marijonų vienuolijai. Prof. Jonas Puzinas trumpame nekrologe pamini 1966 metais Philadelphiaje mirusį prof. Alfonsą Jurskį, elektrotechnikos inžinierių, buvusį nepriklausomos Lietuvos kariuomenės pulkininką leitenantą. Vytauto Didžiojo universiteto docentą ir aktyvų lietuvių bendruomenės narį. Dr. Jurgis Gimbutas sutrauktai iškelia kito žymaus lietuvių prof. dr. Stepono Kolupailos, mirusio 1964 metais JAV -se, 45-erių našaus akademinio darbo nuopelnus lietuvių kultūrai, jo gyvenimo

mo lėlių ir gausius jo paliktus veikalus. Nekrologų eilę baigiamą Onos Labanauskaitės straipsniu apie lietuvių visuomeninę idealistą — realistą dr. Juozą Leimona, kuris tiek daug nusipelnė Lietuvos ateitininkų bei pavarininkų sąjudžiams ir lietuvių katalikų spaudai. Pagaliau išsamiai 65 puslapių asmenvardžių ir vietovardžių rodyklė, parengta Lietuvių katalikų mokslo akademijos reikalų vedėjo kun. Vlodo Delinikaitio, labai palengvina IV -jo METRAŠČIO skaitytojams orientuotis taip gausioje leidinio medžiagoje.

Kl. Rz.

● **LUX CHRISTI, 1968 m.** lapkritis, Nr. 1 (56). Leidžia AL RK Kunigų Vienių. Redaktorius kun. A. Juška, 1515 S. 50th Ave., Cicero, Ill. 60650. Administratorius kun. P. P. Cinikas, MIC, 815 Park St., Racine, Wis. 53403. Metinė prenumerata \$5.00.

Naujame numeryje vysk. V. Brizgys rašo apie kunigų ir pasauliečių bendrą darbą, kun. V. Bagdanavičius, MIC — apie Marjono garbinimo klausimus šiandien. Duodami pokalbiai su žymesniaisiais: prel. Jonu Balkūnu, kun. E. Abromaitiu ir Motina Aloyza. Užsienio lietuvių katalikų veiklą paličia prel. V. Balčiūnas, Kronikos puslapius: Atlando pakraščio suvaizdavimas, ju biliejai, mirimai, ir kita.

● **MOTERIS, 1968 m.** rugsėjis-spalis, Nr. 5. Metinė žurnalo prenumerata \$5.00. Adresas: Moteris, 1011 College Str., Toronto 4, Ont. Kanada.

● **Senąja Lietuvos dailė** susidomėjimas ok. Lietuvos lietuvių tarpe nuolat didėja. Daromi žygiai senosios dailės dalykus atskiras leidiniais išleisti. Pirmuoju žada pasirodyti "Lietuvių tapyba XVI-XX amž." I vadintame rašinyje aptariama senoji mūsų dailė, jos tradicijos, rūšys. Albuminė dalyje būsia atspausdinti geriausi to periodo tapybos darbai.

● **Algė Jankevičienė, architektė**, paruošė Vilniuje veiklą apie šio miesto šv. Onos ir Bernardinų bažnyčių architektūrinį ansamblį ir jo vietą Vilniaus senamiesčio architektūroje. Veiklas žada išleisti 1969 metais.

● **Liet. bandies meno trylikė** tasias tomas jau baigiamas ruošti Lietuvoje spaudai. Akvilė Mikenaitė čia pateiks išsamią studiją apie lietuviškas juostas. Bus atspausdinta daugybė juostų pavyzdžių.

● **Naują studiją apie M. K. Čiurlionį** Lietuvoje yra paruošęs Jonas Umbrasas. Tai "Pagrindiniai M. K. Čiurlionio dailės bruožai". Autorius aptaria dailininko meninį palikimą, jo kūrybos etapus, pateikia meninius bruožus. Bus atspausdinta dar niekur neskeltų dailininko eskizų, paveikslų ir grafinių tyrinėjimų medžiaga.

● **EAST WEST DIGEST, Anglijoje leidžiamas mėnesinis žurnalas**, spalio mėn. laidoje plačiai cituoja angliškojo ELTOS

Lietuviškojo elemento įvedimas madų parodoje. Putnamo seselių rėmėjos savo paskutinėje madų parodoje pademonstravo tautinių drabužių spalvingumą bei puošnumą. Modeliuoja iš k. i. d.: A. Šaulytė — klapėdėtiška drabužį, austą dail. A. Tamošaitienės, R. Stasiulytė — aukštaitišką, austą Prismanto N. Pupienė — suvalkietišką, austą Tutlienės ir D. Endrijonaitė — žemaitišką (dail. A. Tamošaitienės).

Nuotr. V. Juknevičiaus

biuletinio 8 nr. pateiktą medžiagą apie Rusijos intelektualus, kurių raštai — priešingi sovietiniam režimui — spausdinami užsieniuose. Kartu pasmerkiamas ir 1939 m. sovietų-nacių susitarimas dėl Lietuvos aneksijos.

● **Bronius Dandulis, istorikas** parašė knygą "Lietuvos kova dėl valstybinio savarankiškumo XV amžiuje", kuri buvo neseniai Vilniuje išleista. 313 psl., su iliustracijomis. Knyga parašyta jo disertacijos darbu pagrindu ir plačiai liečia aną meto Lietuvos-Lenkijos santykius.

● **Johanes Bobrovski, žinomas vokiečių poetas ir muzikas**, gimęs 1917 m. Tilžėje, prieš pat savo mirtį (1965 m.) baigė rašyti veikalą iš Klaipėdos krašto gyvenimo, kuriame vaizduojami 1936 metai. Šią knygą iš vokiečių kalbos išvertė E. Strams-

kas, o šiais metais ji išleista Lietuvoje antrašte "Lietuviški fortėpjonai", 165 psl.

● **Apie Balį Sruoga**, kaip dra murgijos ir teatro kritika, naują knygą parašė Algis Samuolis. Išleista Vilniuje, 1968 m., 175 psl., iliustr. Autorius gausiai panaudojo dar neskelbtą archyvinę medžiagą.

● **"Eglė žalčių karalienė"** — tokiu pavadinimu premjerą Rygoje parodė Kauno lėlių teatro trupė. Tai buvo 25-toji to teatro premjera. Muzika E. Balsio, režis. S. Ratkevičius, dail. V. Mzuras. Rygoje ši premjera pripažinta geriausiu festivalio spektakliu. Didysis prizas atiteko Kauno lėlių teatro pastatytai "Žuikių mokyklai".

● **Mirė dailininkė Olga Dubeneckienė — Kalpokienė**, savo laiku talentingai apipavidalinsi daug Kauno Valst. operos ir baleto spektaklių, dariusi kostiumų eskizus įvairiems pastatymams. Buvo švedų kilmės, sutapusi su Lietuva.

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY

Manufacturers

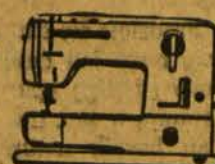

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai — pritaikinti paveikslams ir skelbimams rėmai — metalu apdėti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginia 7-7258-59

SIUVIMO Mašinos

* ELNA
* BERNINA
* NECCHI
* VIKING
* PFAFF
* SINGER

Švelnariškos, vokiškos, itališkos, japoniškos ir kitų firmų.

Taisome, parduodame ir nuomojame priemonėmis kainomis ir sąlygomis. Darbas greitas ir sąžiningas. Turime dalis, pritaikome pagal skonių kabinėms. Aptarnaujame Chicagoje ir priemiesčiuose.

B. & B. DISTRIBUTING CO.
4081 So. Archer Avenue
(Archer ir California)
Chicago, Ill. 60632, Tel. 927-4702
Ved. Arvydas M. Dikinis

FIRESTONE PADANGOS (TIRES)

NATIONWIDE GUARANTEE
No-Limit on MILES...
No-Limit on MONTHS

FULL LIFETIME GUARANTEE against defects in workmanship and materials and all normal road hazard injuries encountered in everyday passenger car use for the life of the original tread design in accordance with terms of our printed guarantee certificate. Price of replacement pro-rated on original tread depth wear and based on Firestone adjustment price for replacement tire at time of adjustment. Firestone adjustment prices are intended to, but may not, represent approximate current average selling prices and are subject to change without notice.

Neribota garantija: iki susidevėjimo. Ratlankiai (wheels)

Taip pat atliekama ratų reguliavimas ir balansavimas (Wheel alignment and balancing). Stabdžiai (Brake service), motoro regul. (Tune up), keičiamos dalys, alyva, tepimas, kt. pataisymai.

Country Auto & Tire Service

2423 W. 59th Street, Chicago, Illinois

Telef. — GROvehill 6-7777

Val.: kasdien 7 v. r. — 7 v. v., šėst. 7 v. r. — 3 v. p.p.
Sėkm. uždaryta. Kitu laiku pagal susitarimą.

Savininkas MIKAS ČESAS

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS.
PRADEK TAUPYTI ŠIANDIEN!

5%

Mokamas už vienus metų taupymo lėkštus nuo išdavimo datos (\$5,000.00 ar daugiau, įdedant po \$500.00)

5 1/4%

Mokamas už vienus metų taupymo lėkštus nuo išdavimo datos (\$10,000.00 ar daugiau, įdedant po \$1,000.00)

DEL INFORMACIJŲ KREIPKITES

MUTUAL Federal SAVINGS

2212 W. CERMAK RD., CHICAGO, ILL. 60608, Tel. VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 3; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

PETRAS KAZANAUSKAS, President

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

MOVING

Perkrausto baldus iš arti ir toli.

A. BENIULIS

Chicago, Ill. 60629, Tel. RE 7-7083

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEGEJAMS

Daug sutaupysite perkdami šia įvairių filmų foto aparatus bei jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai progai. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmadienį ir ketvirtadienį vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street

Chicago, Illinois 60629

Telef. PProspect 6-8998

DULKIŲ SIURBLIŲ TAISYMAS.

Valome, ištepame, suderiname, pakeičiame (hoses) — žarnas.

Parduodame ir taisome visų gamybų dulkių siurblius ir turime dalis, maišelius ir visus prijungimus (dalis) visų gamybų siurbliams — Electrolux, Hoover, Eureka, Kirby ir Royal bei kitų.

B. & B. DISTRIBUTING CO.
4081 So. Archer Avenue
(Archer ir California)
Chicago, Ill. 60632, Tel. 927-4702
Ved. Arvydas M. Dikinis

Platinkite "Draugą".

Mūsų erdviuose patalpose turime didžiausią pasirinkimą visų moderniškų baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.

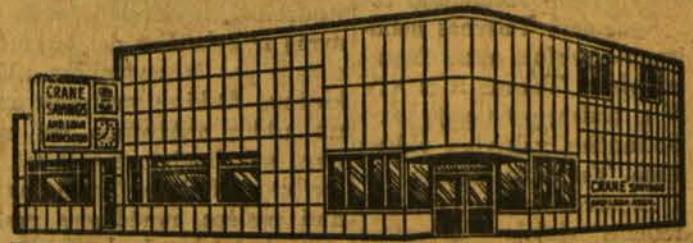
LIETUVIŲ STAIGA

ROOSEVELT FURNITURE CO.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS

2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711

Atdara pirmadienį ir ketvirtadienį 9-9 val.; antradienį, trečiadienį ir šeštadienį nuo 9 iki 6 val. sekmadienį atdara nuo 11 iki 4:30 val. po pietų.

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. B. PIETKIEWICZ, Prez.

2555 West 47th St. Tel. LAFayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE

4 3/4%

Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimą sąskaitas.

PINIGAI ĮNESTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMČIUS NUO 1 D. Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

VALANDOS: PIRMADIENI, KETVIRTADIENI, 9 v. r. iki 5 v. v. ANTRADIENI, PENKTADIENI, 9 v. r. iki 5 v. v. ŠEŠTADIENI, 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiadienį, uždaryta

• vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus)
• portretūra
• meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai

Tel. — HY 7-4877

422 MENAHAN STREET — RIDGEWOOD, N. Y. 11237

Mes mokame 5 1/4% ant visų taupymo sertifikatų per annum

MINIMUM SUMA \$5,000.00

MIDLAND SAVINGS

4040 Archer Ave.
Chicago, Ill. 60632
Telephone CL 4-4470
FRANK ZOGAS
President

WAGNER & SONS
Typewriters — Adding Machines — Checkwriters.
Nuomoma — Parduodama — Taisoma
NAUJOS NAUDOTOS
Virs 60 m. patikimas patarnavimas
NAUJOJO VIEJOJE
5610 S. Pulaski Rd., Tel. 531-4111

Kultūrinė Kronika

• **Labiausiai** šiuo metu paskaitoma knyga yra "Lietuvių literatūra 1945-1967". Veikalas tik prieš mėnesį išleistas "Tilto" fondo lietuviškai kultūrai ugdyti. Tai kolektyvinė studija apie pastarųjų 23 metų lietuvių literatūrą, kurioje atskleidžiamas ir kitas mūsų šios laikotarpio literatūros problemas rašo: Antanas Vaitkus, J. Kestutis Keblys, Rimvydas Šilbajoris, Stasys Santvaras, Vladas Kulbokas, Juozas Girnius ir Česlovas Grincevičius.

Knygą redagavo Kazys Bradūnas. Leidinys 697 psl., kietai įrištą, gaunamas ir "Drauge", kainą \$10.00.

Šiuo studijiniu veikalu visuomenėje jaučiamas didelis susidomėjimas. Knygos tiražas greitai mažėja. Visoje eilėje didesniu kolonijoms skirtas kontingentas buvo greitai išpirktas. Knygų platinimo įstaiga, leidinys 697 psl., kietai įrištą, gaunamas ir "Drauge", kainą \$10.00.

• **Simpoziumas** teatrinėmis temomis ir dail. Reginos Jautokaitės meno parodos atidarymas įvyks rytoj (gruodžio 15) šeštadienį, 3 val. popiet "Drauge" redakcijos patalpose, 4545 W. 63 St., Chicagoje.

Tik ką pasibaigus pirmajam mūsų lietuviškojo Teatro festivalui, simpoziume bus aptarta ir jo laimėjimai bei suklupimai, o taipgi išskalbėta ir kitomis mūsų scenos šandieninėmis temomis. Simpoziumą moderuos rašytojas Česlovas Grincevičius, o pagrindiniai pokalbio dalyviai bus Stasys Pilka, Balys Chomskis ir Darius Lapinskas.

Tuo pačiu metu atidaromos Reginos Jautokaitės parodos ten pat bus išstatyti 24 tapybos darbai. Tai pirmoji individuali Reginos Jautokaitės paroda. Šiaip jos darbai esame pastaraisiais metais matę visose eilėse bendrinių mūsų dailininkų parodų.

Ir simpoziume ir parodoje rengia ateitininkų meno draugija "Satrija", kviesdama visuomenę atsilankyti.

• **Poetas Henrikas Nagys** - "Nepriklausomos Lietuvos" redaktorius. Pastaruoju metu Montrealyje leidžiamo savaitraščio "Nepriklausoma Lietuva" redaktoriui Jonui Kardeliui sunkiai susirgus, leidinį pradėjo redaguoti poetas Henrikas Nagys. Reikia pastebėti, kad šiuo metu laikraštinių redaktorių darbas yra įsitraukę visa eilė mūsų rašytojų: "Drauge" - Aloyzas Baronas ir Kazys Bradūnas, "Darbininke" - Paulius Jurkus, "Lietuvių Dienos" - Bernardas Brazdionis, "Europos Lietuvių" - Kazimieras Barėnas. Taipgi tenka prisiminti keliolika metų redagavusį "Aidus" Antaną Valčiulaitį. Laikraščiams ir lietuviškajai žurnalistikai tai didelė taktika. Ar laimi iš to ir grožinė literatūra, tai jau kitas klausimas.

• **Augusto Schleicherio** (18-21-1868), žinomo vokiečių lingvisto, vieno iš didžiausių anų meto lyginamosios kalbotyros ir lietuvių kalbos tyrinėtojo, 100 m. mirties sukaktis minima šiame. Vienas iš didžiausių jo darbų yra "Handbuch der litauischen Sprache" (1856 - 1867) - pirmoji lietuvių kalbos mokslinė gramatika, vienas iš pagrindinių veikalų lietuvių kalbai pažinti. Rinkdamas knygai medžiagą, 1852 m. jis buvo nuvykęs į Lietuvą. Kaip žinia, Schleicherio gramatiką ysk. A. Baranuskas buvo į lietuvių kalbą išvertęs, tačiau neatspausdino. Iš jos lietuvių kalbos mokėsi J. Basanavičius, V. Pietaris, Jonas Šliupas, prof. J. Jablonskis ir kiti žymūs mūsų tautos vyrai.

• **Vydūno "Pasaulio gaisras"** buvo Vilniaus universiteto studentų pakartotinai suvaizdintas Vilniaus universiteto (Sarbjevičiaus) kieme. Ir antras pastatymas buvo sėkmingas, sutraukęs daugybę žiūrovų. Atėjo žiūrėti net ir tie, kurie šiaip jau pastatymo minčiai nepritarė. Vydūnišką dvasią geriausia atitiktis pats universiteto kiemas, E. Dabinevičiaus dekoracijos - stilizacija. Spektakliui muziką parašė komp. T. Makačinas. Režisavo Vladas Limantas.

• **Tik po dešimt metų** antrasis tarybinis tomas. Spalio mėnesio gale Vilniaus laikraščiai pranešė, kad jau išėjo iš spaudos ir antrasis "Mažosios lietuviškosios tarybinės enciklopedijos" tomas, K-P raidės. Antrasis tomas išėmė vienuoliktąjį tomo dalį nuo to darbo pradžios.

• **Liaudies meno** problemos pavergtos Lietuvoje. Yra Lietuvoje įsteigta "Liaudies meno draugija", kuri turinti apie tikslantį narių, nors joje dar ne visi tikri liaudies menininkai sutelkti. Be to, esą įsiterpusi nemaža ir tokių, kuriems gal ir nepriderėtų ten būti. Tos draugijos pirmininko pavaduotojas Kestutis Trečiakauskas "Literatūros ir meno" (47) redakcijai pakalbėjo panašiai, kaip prieš kiek laiko ir tos srities žinovas prof. P. Galaunė buvo rašęs.

Sako: "Liaudies meno savoka dabar, galima sakyti, piktinau džiaujama. Prisidengus liaudies menu, prekiaujama amatininkų darbais, serijiniai pramoniniai gaminiai, nieko bendra neturinčiai su liaudies dailės tradicijomis. Rinkoje apstu nevykusių senųjų darbų kopijų, pseudomenu pavyzdžių... Dabar kartais klaidingai manoma, kad žmonės, neturintys specialaus išsilavinimo, jau ir yra liaudies menininkai..."

Esą, kiekvienoje epochoje liaudies menas atspindėjo laiko dvasią, socialines sąlygas, nuotaikas. Dabar, esą, parduotuvės užplūdo visokie velniai: velnias - žvaidė, velnias - lazda, velnias - peleninė, velnias - druskinė, velnias - kaukė... Trečiakausko nuomone, visi tie velniai nedera su šiuo laikų dvasia, nors ir nematyt, kad jis būtų gilinesis klausimas, kodėl dabartiniai liaudies menininkai ar, tegu, net ir amatininkai taip panūdo visuo-

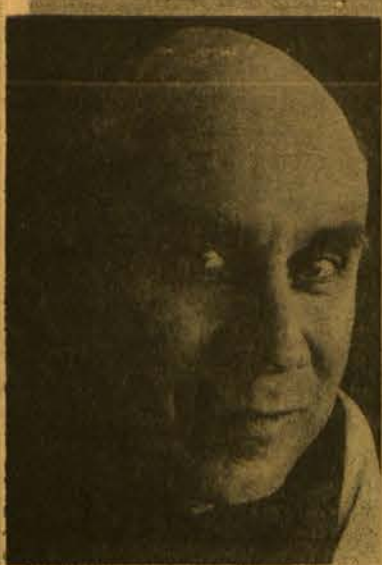
**VALOME
KILIMUS IR BALDUS**
Plauname ir vaškuojame visų rūšių grindis.
J. BUBNYS - Tel. RE 7-5168

Heating Contractor
Irengiu naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius ir air conditioning įrenginius ir senus namus šildyti (gasais), vandens šildymo boilerius. Turu leidimus dirbti mieste ir užmieste. Darbas atliekamas greitai ir profesionaliai. Apskaičiuojami nemokamai.
DOMAS ZUKAUSKAS
HEATING & SHEET METAL
4444 S. Western, Chicago 9, ILL.
Telefonas VI 7-3447

**Kuriam galui
mokėti daugiau?**

PIRKDAMI NAUJUS AR VARTOTUS AUTOMOBILIUS SUTAUPYSITE NUO \$500.00 IKI \$1.000.00.

**BALZEKAS MOTOR
SALES, INC.**
CHRYSLER * IMPERIAL
"U WILL LIKE US"
4030 Archer, VI 7-1515

Amerikiečių katalikų žymus rašytojas, vienuolis trapistas Thomas Merton, gruodžio 10 d. staiga mirė Bangkoko, Siame, netikėtai palietęs elektros laidus, sulaukęs vos 53 metų amžiaus. Mertonas buvo be galo šakota ir kūrybinga asmenybė, konvertitas katalikybėn, kelio liks knygų autorius, įtakingas Amerikos kultūriname gyvenime ne vien tik kaip pulkus ir modernus rašytojas, eseistas, poetas, bet ir kaip teologas bei filosofas.

se dalykuose rodyti glūdinį velnią...

Kiekvieni atveju, Trečiakauskas numato, kad artimiausiu laiku teks kitaip liaudies meną derinti su laiko dvasia: ryšium su Lenino jubiliejumi bus rengiama paroda tema "Leninas ir jo idėjos liaudies menininkų darbuose". Klausimas, ar pavyks draugijai prigrasyti narius, kad bent kai kurie iš jų nepridrižintų tai parodai "velnių - Leninų", vietoj suniekintų "velnių - žvaidžių" ar "velnių - lazdu"...

Tarp ko kita, Trečiakauskas prasitarė: "Norime, kad užsienio parodoje, kur eksponuojami liaudies menininkų darbai, dalyvautų patys autoriai". Visi dailiosios menas trumpam iškelti koją į užsienius... (E)

**Request Records --
PLOKSTELĖS**

yra pūklausia dovana bet kokiam progai. Naujausios ir geriausios ilgo grožio autentiškos lietuviškos plokštelės (taip pat ir kalėdinės plokštelės). Rašykite dėl nemokamo katalogo:

REQUEST RECORDS, Inc.
66 Mechanic St
New Rochelle, N.Y.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Av.
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

**VACYS
CONSTRUCTION CO.**

REZIDENCINIAI,
KOMERCINIAI,
MEDICINOS IR
KITOKI PASTATAI

2457 West 69th Street
Tel. HE 4-7482

10% - 20% - 30% pigiau mokėsite apdraudus nuo ugnies ir automobilio pas
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Chicago, Illinois
Tel. GA 4-8454 ir GR 6-4339

MOVING
J. NAUJOKAITIS
Apdraustas perkraustymas
ilgu metų patyrimas

WA 5-9209 Chicago, Illinois

GARBAGE DRUMS
WITH COVERS AND HANDLES
30 and 50 gal. Free delivery

5622 So. Racine, 434-1113

DEKORAVIMAS
iš vidaus ir iš lauko
Kilimai ir apmušti baldai valomi.
Kreiptis į:
J. RUDIS - Tel. CLiffside 4-1050

• **Pijus Adomavičius**, buvęs "amžinasis" Lietuvos valstybinio teatro Kaune administratorius, lapkričio 23 d. susilaukė 80 metų amžiaus.

Baigęs Vilniaus muzikos mokyklą ir studijavęs Petrapilio konservatorijoje, P. Adomavičius pirmaisiais Lietuvos nepriklausomybės metais vadovavo Kauno "Dainos" chorui, bet tuo pačiu metu, jau 1921 metais, buvo "laidininkais" pakviestas padėti tvarkyti administracinius valstybinio teatro reikalus. Įvairiais titulais jis dirbė darbo, bet nuo 1926 metų liko galutinai įtvirtintas teatro administratoriaus pareigose. Keitėsi teatro direktoriai, meno vadovai, keitėsi vyriausybės ir vėdinio.

liu okupacijos, o P. Adomavičius vis tebebuvo tose pareigose iki 1951 metų.

Aštuoniadšimtojo gimtadienio susilaukęs, sako nesigailis sušies visą gyvenimą su Lietuvos teatru ir rašas atsiminimus. (E.)

• **Julius Būfėnas**, literatas neseniai atšventė savo 60 metų amžiaus sukaktį. Kaip žinia, nepriklausomos Lietuvos laikais jis buvo parašęs stambiaus P. Višinskio (1936 m.), V. Kudirkos (1937) ir Zemaitės (1938 m.) biografijas; 1940 m. paskelbė mokslinį studiją "Vilniaus lietuvių teatras". Pokario metais aktyviai dalyvauja bolševikinėje spaudoje, yra paskelbęs keletą pusiau propagandinių leidinių.

**NUO GRUODŽIO MEN. 12 D. IKI KALEDŲ
ATDARA KIEKVIENĄ VAKARĄ.**

NORCROSS KASPINELIAI ir DENNISON PREKĖS DOVANŲ ĮPAKAVIMO POPIERIS * SEALS * TAGS * KREPE POPIERIS SVENTISKAS IDEKORAVIMAS STALUI - NAMAMS IR SALEM. Pulkas pasirinkimas PRAKTIŠKŲ DOVANŲ KIEKVIENAM, įskaitant vienuolius ir mokytojas, 1969 metų kalendoriai ir užrašams knygos. RUSTCRAFT ir NORCROSS KALEDINIS KORTELES.

MES APTARNAUJAME JAU 45 METUS
IAMA STATIONERS
"THE SHOP U-NEED" "THE SHOP U-NEEK"
6305-07 So. Kedzie Tel. PR 6-9102
Dovanos, Kortelės, Knygos, Rašt. Reikmenys ir Dennison Prekės

**KILTY'S
RESTORANAS** ★ 4545 W. 95th St.
Telefonai GA 4-5800 ir BE 8-5585
Uždarytas laike pertvarkymo-pagražinimo. Yra atdaras tik grupėms, parengimams, vestuvėms, krikštynoms ir kitoms progoms.
Telraukitės nuo 11 val. ryto iki 11 val. vakaro.

**Kalėdiniai Siuntiniai
1968 M.**

Artėjančių Kalėdų švenčių proga, siūlome tris specialiai sudarytus siuntinius iš tokių dalykų, kurie labiausiai yra reikalingi ir ištikrųjų būtų naudingi Jūsų giminėms.

MISRUS KALEDINIS 1968.

Vyriškas arba moteriškas labai geros rūšies megstinia, Italiskas moteriškas arba vyriškas nalloninis lietpaltis, 3 1/2 jardo vilnonės angliskos vyriškam kostiumui medžiagos, 3 jardi labai gražios moteriškam kostiumėliui medžiagos, vilnonė sijonui medžiaga, puikūs vyriški nalloniniai marškiniai, arba nalloninė blusutė, 1 dėžė šokoladinių saldinių, 20 angliskų geriausios rūšies cigarečių.

\$90.00

MOTERIŠKAS KALEDINIS 1968.

Komplektas labai gražių moteriškų nalloninių rūbų, (labai reikalingi ir naudingi ten), 1 gėlė arba su ornamentais vilnonė skarelė, 3 jardi moteriškam kostiumui creplene medžiaga, gražus moteriškas megstukas, 3 jardi vilnonės paltui medžiagos, 2 1/2 jardo vilnonės suknelės medžiagos.

\$90.00

MAISTO SIUNTINYS 1968.

1/2 sv. arbatos, 1 sv. kakavos, 6 sv. geriausios rūšies baltų miltų, 2 sv. ryžių, 1/4 sv. pipirų, 1/4 sv. lapelių, 1/2 sv. geriamo šokolado, 1 dėž. nescafes, 3 sv. geriausios rūšies kiaulinių taukų, 1 sv. šokoladinių saldinių.

\$30.00

Taip pat, į bet kurį rūbų siuntinį galima dadėti žemiau išvardintus dalykus, kurie visada naudingi ir laukiami Lietuvoje. Vilnonė labai graži skarelė \$4.00. Nalloniniai lietpaltiniai \$10.00. Vyriški arba moteriški megstiniai \$12.00. Nalloniniai marškiniai \$7.00. Vyriškos arba moteriškos nalloninės kojinės \$2.00. Labai geras parkeris, firmos "Parker" \$7.00.

ŠVEICARIŠKI LAIKRODŽIAI. \$30.00

Su malonumu priimame užsakymus, kuriuos siuntėjas sudaro iš mūsų kainoraščio ir taip pat, persiunčiame Jūsų pačių sudarytus siuntinius. Mūsų sąskaitos duoda Jums teisę gauti Income Tax sumažinimą.

BALTIC STORES, LTD.
(Z. JURAS)
421 Hackney Rd., London, E. 2. England
TELEF. - SHO 8734.

DRAUGAS, šeštadienis, 1968 m. gruodžio mėn. 14 d. 7

ARTESIAN Restoranas
2432 West 63rd Street, VĖL ATIDARYTAS.
Visa nauja ir graži, kaip viduje taip ir iš lauko.
Kviečiame senus ir naujus draugus atsilankyti.
Telef. - 436-4622 arba 436-4623

GUZASKŲ BEVERLY HILLS GELINČIA
Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų.
2443 West 63rd St., Chicago, Ill.
Telef. PROspect 8-0833 - PROspect 8-0834

PETKUS
TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
TRYs MODERNIOS KOPLYČIOS:
2533 West 71st Street Tel. 476 - 2345
1410 So. 50th Ave., Cicero Tel. TO 3-2108-09
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

MAZEIKA & EVANS
FUNERAL HOME
THREE
AIR-CONDITIONED CHAPELS
Parking Facilities
6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-9600

EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Trys Moderniškos Koplyčios:
4330 - 34 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605 - 07 South Hermitage Avenue
Telefonas - YARds 7-1741 - 2

**PIRKITE DABAR TIESIOG NUO
MR. NELSON
SAVININKO
SAINT CASIMIR
MONUMENT CO.**
3911 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Planų
Pastirkimas Visame Mieste.
Telef. - CEDarcrest 3 - 6335
Vienas blokas nuo kapinių.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

LACKAWICZ IR SŪNOS
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIRginia 7-6672

PETRAS BIELIONAS
4343 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-8572

ANTANAS M. PHILLIPS
5307 S. LITUANICA AVE. Tel. YARds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS
5354 S. HALSTED STREET Tel. YARds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COMmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN
5319 S. LITUANICA AVE. Tel. YARds 7-1138 - 1139

VASAITIS - BUTKUS
1446 S. 50th Ave., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1009

LAWN FUNERAL HOME
Sigmund J. Sutkus
7909 STATE RD., OAKLAWN, ILL. Tel. 636-2320

Moterų gyvenimas

Redaguoja St. Semėnienė, 6507 S. Troy St., Chicago, Ill. 60629
Tel. 925-5988

TĖVO IR DUKTERS MEILĖ

M. PÉTERAITIENĖ

Daugelio jaunavedžių nelaimingas gyvenimas šiandien yra tiriamas gydytojų, psichologų ir net tomis problemomis besidomiančių dvasiškų. Įvairių nesugyvenimo priežasčių tarpe kartais yra randama ir yda, kad pvz. jaunosios tėvas yra savo dukterį per daug mylėjęs ir ją išlepinęs. Tai pasitaiko dažniausiai ir šviesesnių bei pasiturinčių šeimų tarpe. Viena moterų gydytoja Europoje, svarstydamas šiuos klausimus su savo pacientais, aprašo, kaip 22 m. amžiaus ponias, po ilgų pasikalbėjimų tiesiai su šūko: "Kodėl negali mano vyras mane taip švelniai mylėti, kaip mane mylėjo mano tėvas". Po poros vizitų, ji papasakojo gydytojai šį su savo nesenu tėvu idealų bendravimo vaizdą.

Kaip iš meilės gadinamas kelias į laimę

Kai motina buvusi namuose su visokiais darbais ir darbeliais vis užimta, tai ji daugiausia laiko praleisdavusi su savo tėvu. Dar būdama mažytė, ji dažnuose pasivaikščiavimuose, kaip kiškėlis, šokinėdavo apie tėvą, kuris sutvarkydavęs jos ilgus, ant akių užkritusius plaukus ir nuvalydavęs apdulkėjusius batelius — daug džiaugsmo būdavo tada. Paūgėjusi, ji tvėrdavo tėvui už rankos ir jiedu pasivaikščiodami diskutuodavo plaukų sudėjimo stilius ir kitus klausimus. Kartais, praeinant pro didesnę krautuvę ir lange pamačius kokį nors gražesnį daiktą, tėvas visada šitai jai nupirkdavęs. Gi kai buvo jos vestuvių puota, tai jos mylimas tėvas, sveikindamas tarp kitko pasakęs, kad šiandien jis prarandą savo mylimą dukterį, ji buvusi jam brangiausia pasaulio, tačiau jis nuširdžiai linkįs jai laimės... Prie šių žodžių pabaigos jaunos ponios gydytoja parašė pastabą, kad tėvas, linkėdamas savo dukteriai laimės, nesuprato, jog jis buvo jau gerokai apgadinęs jos kelią į laimę.

Panašiose aplinkybėse, kaip rašoma, išbando neretai ir geriausių namų dukterys su švelniu tėvu savo pirmus romantiškus jausmus. Viskas, žinoma, atrodė vaikiška, malonu, pilna džiaugsmo ir meilės, tačiau nei viena, nei antra pusė nepastebėjo, kad jie savo žaisminga draugystė, kaip psichologai sako, peržengia ribas, kur švelnus ir elegantiškos tėvo sukurto meilės dukterijje nepajėgia nustelbti nei jos būsimas vyras. Jos vyras pasilieka jai tokiais atvejais dažnai tik lyg tėvo šešėlis. Psichologas P. Lieven sako, kad mergaitės, kurių vaikystė brendo didelėje tėvo meilėje, pasilieka tai ir tolimojo gyvenimo orientacijoje; jos pasirenka dažnai už save senesnius vyrus, iš kurių jos laukia ne tik meilės ar lėpinimo, bet ir paguodos, kurios apsiečiai patirdavo iš savo tėvo.

Tėvas — realaus gyvenimo veidrodėlis

Dvasinė buitimi tokia dukterė ilgainiui gyvena savo tėvo atsiminimais ir nerodo didelės psiaukojančios meilės savo vyrui. Dvasiniu idealu lieka jos tariamas "pirmasis vyras" — tėvas. Tokiais atvejais vedybinio nesugyvenimo kaltė dažniausia yra suverčiama ant vyro, bet tikrasis, paslėptas kaltininkas čia lieka tėvas, kuriam tokia ištėkėjusi ma-

tininkė dukterė pradeda atverti akis, pridarydama nemažai ir širdgėlos.

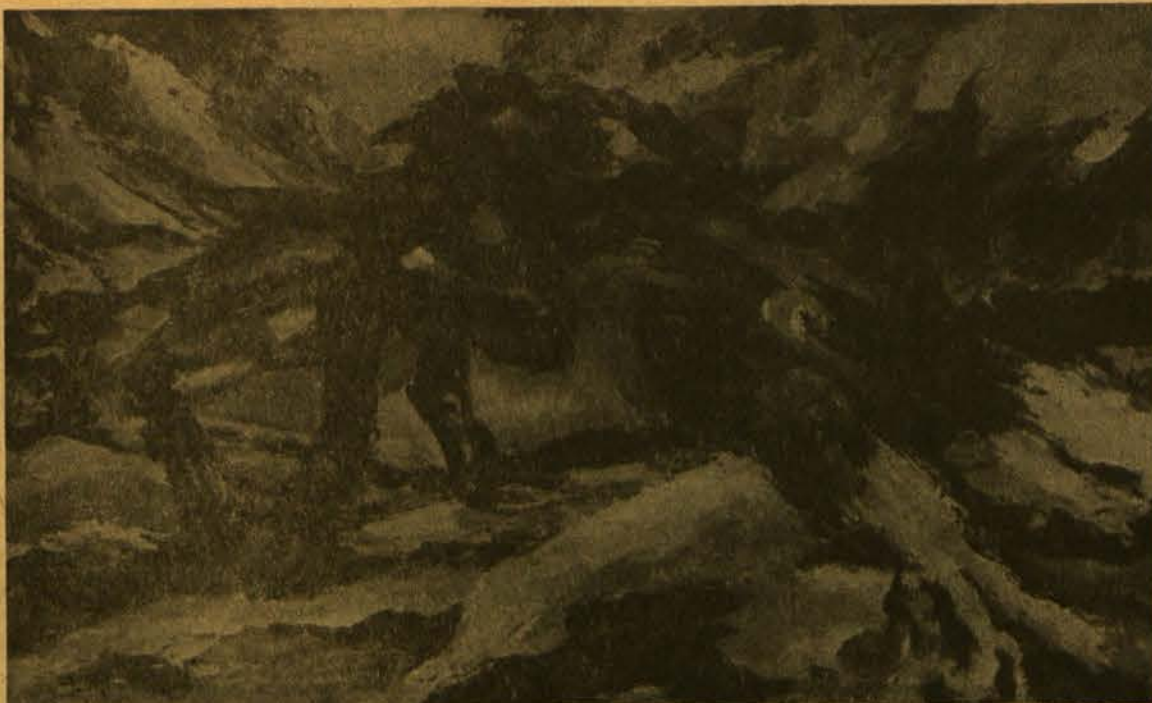
Vienos mergaičių katalikių mokyklos Europoje tėvų susirinkime kunigas, kalbėdamas šia tema, pareiškė gana gilių papildomų minčių apie šių dienų mergaičių psichologiją. Jis pastebėjo, kad šiandien dukterų tėvams auklėjimo problemos esančios daug sunkesnės. Ankstesniais laikais 16-ko metų mergaitė būdavo įvairių gyvenimo klausimų atžvilgiu daug vaikiškesnė, naivė. Šiandien ji jaučiasi dažnai jau lyg tikra dama. Savo ankstyvų jausmų pabudimo metais, jos šeimoje linksta daugiausia prie-

Nijolė demonstruoja Birutės drabužį, sukurtą M. Kripiuskienės.
Nuotr. V. Juknevičius

tėvo. Jis atrodė joms daugiau visą ką leidžiant ir jas geriau suprantas. Tėvas šitokiais atvejais pasidaro joms tam tikru realaus gyvenimo veidrodėliu. Koketudamos su juo visai nekalbanti, lyg iš jos rimto vyriškio atstovo nuomonės, ji jų prigimtyje būdanti klausimus: "Kaip aš atrodau?" "Kokiu būdu aš galėčiau geriau patikti?" "Kažin ar man tai pasiseks?" Šitokiais, o kartais ir labai rimtais klausimais mitri ir besimokanti dukterė labai lengvai įtraukia tėvą į savo žaismų bei interesų sferą; kaip vaikas ir dukterė, ji turi tam iš savo pusės visišką pagrindą. Tėvas čia taip pat jaučiasi lyg labiau respektuojamas, gerbiamas, jo pataikavimas dukteriai dar labiau didėja, ir jį maloni draugystė auga.

O kartais, kai reikia keliauti, kaip rašoma, ar pvz. važiuoti slidinėti į kalnus, ką žmona ne visada mėgsta, tai tėvas važiuoja čia su savo dukteria. Ypač, jei dukterė yra kiek panaši į žmoną, jis, rodydamas jai pasaulio įdomybes, pergyvena dar kartą kadaise su žmona kelionėse praleistas gražiausias valandas. Be to, jei koks pilietis tik bent pagaltuot, kad jis gal su kokia jauna "drauge" važiuojas, tai jis, sakoma, yra pasiruošęs lyg visam pasauliui sušukti, kad čia yra ne kas kitas, kaip jo mylima dukterė. (Gal kiek panašūs yra ir mažų sūnų bei motinų bendravimo klausimai. Atsimenu vienos kolegės mokytojos pasakojimą Kaune, kai vienos dantų gydytojos sūnelis, antro skyriaus mokynys, pertraukus metu be jo-

Barбора Morkūnienė

Iš parodos Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje, Chicagoj

Jėga prieš jėgą

LAIMINGAI BAIGTA DRAMA

PRANAS GAVENAS,
Italija

kios priežasties pabučiavęs mergaitę. Mokytojai paklausus, kodėl jis taip daras, jis atsakęs, kad tą rytą jis mates, kaip tėvas pabučiavęs jo mylimą mamą.)

Motinos svarbiausias vaidmuo

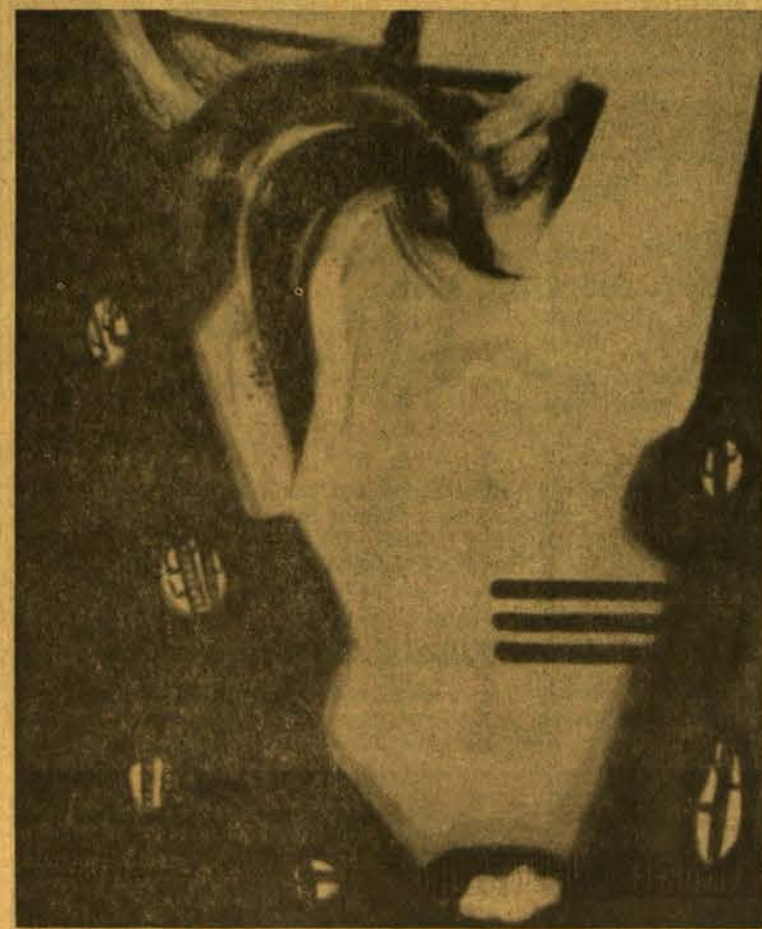
Tokių ištėkėjusių dukterų vedybinis gyvenimas, kaip jau minėta, nėra lengvas. Jos visad liks tam tikromis tėvo dukterėlėmis ir lyg tam tikrais vaikais, apie kuriuos vienas pedagogas sako, kad mes turėtume dievais būti, jei mes norėtume visus jų norus patenkinti.

Sios dukterys, kaip yra rašoma, ne visada ras savo vedusiam vyrą tą švelnumą ir užuojautą, ką jos yra patyrusios iš savo mylimo tėvo. Todėl ir minėtas psichologas P. Lieven duoda tėvams bent šiuos bendrus patarimus.

Jei šeimoje yra pastebima, kad dukterė per daug prie tėvo linksta, tai reikia visu švelnumu to vengti ir miele šeimos narių tarpe išlaikyti kiek galint darnioje pusiausvyrą. Padėti dukteriai užmegzti ryšius su jos amžiaus jaunimu, nuvesti ją į rimtus pasilinksminimus, leisti dalyvauti jaunimo sambūriuose, sporte, organizacijose ir panašiai. Jis draugus ar į namus atsilankantį jaunuolį nežūrėti iš karto su mums įprastu įtarimu, bet, da lykus stebint, elgtis švelniai, neužgaunant nė vienos pusės jausmų ir jautrios ambicijos.

Pagaliau čia svarbus, o gal ir pats svarbiausias vaidmuo šių sentimentų derinime, priklauso motinai, kurios meilė savo dukteriai nėra nei kiek mažesnė kaip tėvo.

● B. Morkūnienės tapybos darbų paroda šiuo metu vyksta Balzeko lietuvių kultūros muziejuje, Chicagoje. Proda tęsis iki gruodžio 31 d. Lankymas kasdien nuo 1 val. iki 4 val. 30 min. popiet. Muziejus atdaras ir sekmdieniais.

Jina Leškienė

Iš šiandien (gruodžio 14 d.) 7 v. 30 min. vak. atidaromos Čiurlionio galerijoje Chicagoj.

Sugrįžimas

Castelnuovo saleziečių koplyčioje rugs. 14 d. rado laimingą atomazgą gana intriguojanti Danutės Puzinaitės drama. Gimusi Kaune 1935 m. Danutė buvo jauniausioji žymioj Puzinų šeimoje. Galėjo jaustis esanti laiminga: turėjo atsakingas pareigas einantį tėvą, karštai jį mylinčią motiną, brolį ir dvi sesutes. Tačiau kilęs karas brutaliai išdraskė jaukų šeimos lizdą. Tėvai buvo suimti, išvežti ir, greičiausiai sušaudyti; vaikai turėjo gelbėtis Vakaruose. Tačiau ir tie Vaka-

maižametė Danutė buvo siuntinėjama per vokiečių šeimas — daugiau tik pakenčiama, negu mylima. Vos pradėjusi apsisprasti vienoj šeimoj, turėjo vėl kitos ieškoti, dažnai vis su skaudžiais pergyvenimais ir išgąsčiais.

Pasibaigę pagaliau žiaurusis karas; belaisviai bei tremtiniai su džiaugsmu grįžo į gimtines, i namus. Ir Danutę pristatė Raudonajam Kryžiui, kad grįžintų. Bet kur? Grįžti į Lietuvą — tai patekti į rusų, i raudonųjų nasrus. Mažoji lietuvaitė nusprendė likti, kad ir tremtinė, laisva. Vienas Paryžiaus profesorius ją užtarė — ir prancūzų Raudonasis Kryžius ją išrašė i Prancūzijon grįžtančiųjų sąrašą.

Tačiau ir čia nesibaigė josios kalijonės. "Dešimties metų mergaitė, — pasakoją Danutė, — atidūriau Prancūzijoj tik su tokiu dokumentu"; užrašų knygtelės lapelis, kur užrašyta: "Danielle Naytė, nr. 937, France"; taigi, pakeistas vardas, pavardės tik galūnė, keistas numeris ir svetima šalis". Tai kas beliko iš Kaune gimusios Danutės Puzinaitės!

Josios įvažiavimas i Prancūziją buvo rastas nelegalus; todėl visi, tame žmonių bei institucijų (samišų, Danielle Naytė buvo siuntinėjama iš vienos vietos i kitą, vis ieškant, ar neatsiras, kas ją priimtų. Išbuvo beveik ketverių metų Marsely, paskui Frejuse, Bordo, Loire ir kitur, vis tarp svetimų, ir vis su jausmu, kad ne tik namiškiai, o ir visi tautiečiai žiauriai išžudyti, sunaikinti. Nelengva išpasakoti, kiek ji iškentėjusi!

Paauglesnė, stengėsi pati viena išieiti iš tos žmonių ir daiktų maišaties ir savarankiai gyventi. Bet ir čia daug liūčių, ypač neturinti jokio dokumento. Pagaliau Paryžiuj įstengė įsirašyti i vakarinius buhalterijos kursus: dieną dirbo, o vakarais

Mažametės odiseja

Likusi viena žiauriam pasauliui,

JINOS LEŠKIENĖS PARODA

Čiurlionio galerijoje, Chicagoje, šiandien 7:30 v. v. atidaroma J. Leškienės tapybos darbų paroda. Tęsis iki gruodžio 22 d. Jina Leškienė (Totilaitė) studijavo meną Omaha universitete, kurį baigė Bachelor of Fine Arts laipsniu 1959 m. Baigiant universitetą, jai buvo suteikta dailiųjų menų premija, Bertha H. Mengedoh Art Award. Premijuotasis paveikslas patalpintas universiteto meno kūrinių kolekcijon.

Be to, ji dar studijavo muziką, (pianiną ir balso lavinimą), baletą ir išrašė šokių. Vėliau mokytojų Boys Town (High School) Omaha Nebr. Dėstė meno istoriją ir tapybą.

Suruoštos individualinės parodos: Omahoje 1960 m. ir Los Angeles 1966 m. Dalyvavo grupinėse parodose New Yorke, Chicagoje, Omahoje, San Pedro, Hollywood ir Los Angeles.

BIRUTININKIŲ SUVAŽIAVIMAS

M. BABICKIENĖ

L.D. Kunigaikštienės Birutės draugija, švėsdama Lietuvos nepriklausomybės ir Lietuvos kavalierienės atskūrimo 50 m. jubiliejų lapkr. 23-24 d. sušaukė skyrių atstovų suvažiavimą. Suvažiavimo atidarymas įvyko kartu su ramovėnais. Sveikinimo žodį tarė gen. St. Dirmantas, L.S. S. c.v. pirm. ir LDK Birutės dr. c.v. pirm. M. Babickienė.

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 50 m. jubiliejaus atminimui Alto Chicago sk. buv. pirm. J. Pakalka įteikė dovanas: Lietuvos valstybės, Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos ženklais išpuoštas lėkštes, LDK Birutės dr. LVS "Ramovėi", kūrėjams — savanoriams, partizanai kūrėjai — savanorei birutininkei S. Statkevičienei ir Laisvės kovų muziejaus vedėjai Šeštakauskui.

Suvažiavimo darbo posėdį atidarė c.v. pirmininkė, i prezidiumą pirmininkauti pakviesdama S. Oželiene ir V. Nagevičienę, o sekretoriauti N. Norienę.

Susikaupimo valandėle buvo pagerbtos mirusios ir iškankintos Sibiro taigose lietuviškos moterys ir dr. narės, taip pat mirusios narės čia išeivijoj.

Pranešimus iš skyrių padarė: Chicago skyrius — M. Babickienė (90 narių), Clevelando sk. — Jonaitienė (32 n.), Los Angeles — Dudienė (30 n.), Detroito — Špetienė (20 n.) ir N. Yorke — L. Sperauskienė (30 n.) pranešė raštu. Visi skyriai pagal susidariusias aplinkybes dirba gražų šalpos ir kultūrinį darbą, ypač gyva veikla pasižymi Chicago ir Los Angeles skyriai. Visur jaučiamas jaunų narių trūkumas. Toliau sekė dr-jos statuto papildymas bei kai kurių punktų patikslinimas. Atstovės bei susirinkusios narės gyvai dalyvavo diskusijose ir vieningai priėmė pataisymus. Nutarta naujai perre-

regduotą dr-jos statutą išleisti atskira knyguote visoms narėms.

Suvažiavimas patvirtino Clevelando sk. valdybos pristatytą i dr-jos Garbės nars Veroniką Nagevičienę, kuri atkūrė Clevelando dr-jos skyrių ir ilgai bei sumaniai jam vadovavo.

Suvažiavimas nutarė pasveikinti garbės pirmininkę Sofiją Smetonienę ir palinkėti jai geros sveikatos. Suvažiavimą sveikino Lietuvos diplomatijos šefas St. Lozoraitis ir ponias, skaučių seserija, "Eglutės" redakcija, N. Yorke birutininkių sk. ir dr-jos garbės pirmininkė per J. Bačiūną, P.L.B. pirmininką. Suvažiavime dalyvavo centrinio Chicago sk. 8 rinktos atstovės, Clevelando — 2 ats. Los Angeles — 1 ir Detroito — 1. Be to suvažiavime dalyvavo centrinio Chicago sk. visa valdyba bei revizijos komisija ir daug birutininkių.

Suvažiavimo bendro su ramovėnais ir svečiais pobūvio vakšėmis rūpinosi energinga vicepirmin. V. Kulikauskienė, padedant kitoms narėms ir ramovėnams.

Iškilmingas minėjimas įvyko lapkr. 4 d. pradedant šv. Mišiomis ir pamokslu, kurias atnašavo vysk. V. Brizgys, vainiką padėjimu prie Laisvės kovų paminklo ir iškilminga akademija. Viskas praėjo labai įspūdingai. Birutininkės ir viešnios buvo pasipuošusios tautiniais drabužiais. "Marija, Marija" giedant, padėtas ramovėnų ir birutininkių simbolinis "Vyčio Kryžiaus" vainikas prie paminklo, kurį nešė "Ramovės" c.v. pirm. gen. S. Dirmantas, asistuojant birutininkėms V. Nagevičienei ir M. Babickienei. Ugnelė aukurė įžiebė partizanė S. Statkevičienė ir invalidas B. Tvarkūnas. Kūrėjams — savanoriams birutininkėms M. Tumienė ir pulk. Rapšys prisegė tautinius ženklukus.

Birutininkės su svečiais kavinėje minėjime lapkr. 24 d. Iš kairės į deš.: V. Černienė, S. Oželienė, pulk. Skėpa, V. Nagevičienė, M. Babickienė, B. Gustaitienė, gen. konsulas dr. P. Daužvardis ir Z. Juskevičienė.
Nuotr. A. Gulbinsko

mokėsi — ir tokiu būdu įsigijo diplomą, kurs ateity jai bus labai pravartus.

Meilė, sutuoktuvės, o kaip su religija?

Paryžiuj susipažino su Jean — Noel Bayard, iš Nicos, taip pat našlaičiu, i kurį panorą atremti savo silpną būtybę. Bet ir čia pati kliūtis; su juo viskas tvarkingai, o pas ją — tik tas apgalmingas lapelis, su puse pavardės ir numeriu! Rašė kelis kart i Kauną, bet be jokio atsakymo; kreipėsi i valdžios pareigūnus, bet ir čia nieko. "Mums tu — kaip i neegzistuojanti", vieną kartą stačiai jai i akis atsakė vienas valdininkų. Tai ką daryti?

Jean — Noel buvo pasiūstas i Alžyrą kareinei tarnybai. Danutė jį pasekė i Afriką. Ir kai ašanas užbaigė savo tarnybą, abu įstengė išgauti Daniele legalų gimimo dokumentą — ir, pagaliau, prieš kokį tai Mohamed Mustafą, susituokė...

Grįžę i Europą, rado darbą Ženevoje, Šveicarijoje, kur i apsiostoj. Tačiau ir čia gyvenimas dar tuščias, be tvirtesnės atramos.

"Mažai ką beatsimenu apie Lietuvą ir tėvus, — tęsė savo liūdną gyvenimo istoriją Danutė, — bet manau, kad tėvai buvo katalikai ir kad mane pakrikštijo; tačiau jokių būdu negaliu tai

irodyti. Ir neatsimenu, kad V. diploma, kurs ateity jai bus labai pravartus.

Meilė, sutuoktuvės, o kaip su religija?

Paryžiuj susipažino su Jean — Noel Bayard, iš Nicos, taip pat našlaičiu, i kurį panorą atremti savo silpną būtybę. Bet ir čia pati kliūtis; su juo viskas tvarkingai, o pas ją — tik tas apgalmingas lapelis, su puse pavardės ir numeriu! Rašė kelis kart i Kauną, bet be jokio atsakymo; kreipėsi i valdžios pareigūnus, bet ir čia nieko. "Mums tu — kaip i neegzistuojanti", vieną kartą stačiai jai i akis atsakė vienas valdininkų. Tai ką daryti?

Jean — Noel buvo pasiūstas i Alžyrą kareinei tarnybai. Danutė jį pasekė i Afriką. Ir kai ašanas užbaigė savo tarnybą, abu įstengė išgauti Daniele legalų gimimo dokumentą — ir, pagaliau, prieš kokį tai Mohamed Mustafą, susituokė...